

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W OPOLU**

**OCENA
STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
MIASTA OPOLA
ZA 2022 ROK**

Opole 2023

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok – Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży	5
2.1. Główne zadania	5
2.2. Sytuacja placówek stałych nauczania i wychowania	7
2.3. Wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży	10
2.4. Interwencje w placówkach nauczania i wychowania	10
2.5. Epidemia Covid-19	11
3. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok - Oddział Higieny Komunalnej	13
3.1. Główne zadania	13
3.2. Nadzór nad jakością wody do spożycia	15
3.3. Baseny	16
3.4. Kąpieliska	17
3.5. Legionella	18
3.6. Obiekty użyteczności publicznej	18
3.7. Pozostałe działania	18
4. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok- Oddział Higieny Pracy	20
5. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok- Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej	24
5.1. Główne kierunki działań	24
5.2. Programy edukacyjne i przedsięwzięcia prozdrowotne	24
5.3. Epidemia Covid- 19	28
6. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok- Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	29
6.1. Główne kierunki działania	29
6.2. Realizacja zadań w 2022r. dotyczących miasta Opola	30
6.3. Stwierdzane nieprawidłowości	34
6.4. Współpraca z organami administracji samorządowej	34
6.5. Wnioski końcowe	35

7. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok- Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	36
7.1. Główny kierunek działania	36
7.2. Produkcja Żywności	38
7.3. Zakłady Wprowadzające żywność i przedmioty użytku do obrotu	39
7.4. Zakłady żywienia zbiorowego	40
7.5. Środki transportu żywności	42
7.6. Próbkę pobrane w 2022 roku	42
7.7. Współpraca z innymi instytucjami	46
7.8. Interwencje	47
7.9. Import i export	47
7.10. Środki zastępcze	48
7.11. Epidemia Covid-19	48
8. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok- Oddział Epidemiologii	49
8.1. Główny kierunek działania	49
8.2. Sytuacja epidemiologiczna w powiecie grodzkim opolskim	50
8.3. Programy profilaktyczne w obszarze szczepień ochronnych	52
8.4. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne	53
8.5. Ogniska zakażeń szpitalnych	61
8.6. Ocena sanitarna placówek ochrony zdrowia	62
8.7. Wnioski	62

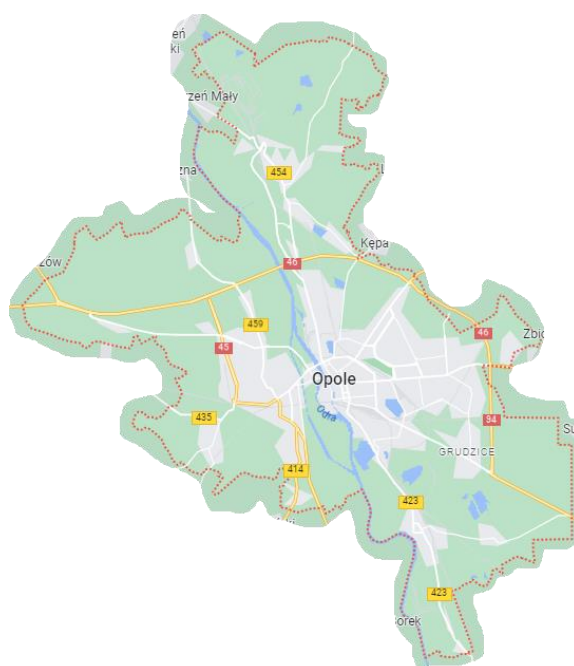
1. Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny działając na podstawie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wykonuje zadania mające na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej pełnią dyżur całodobowy, zwłaszcza w zakresie analizy i zwalczania chorób zakaźnych i epidemicznych, zatruc pokarmowych, nadzoru nad bezpieczeństwem żywności.

Realizując swoje zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny pełni nadzór nad warunkami :

- zapobiegawczego nadzoru sanitarnego,
- higieny pracy,
- higieny środowiska,
- promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży,
- higienicznymi i sanitarnymi personelu, sprzętu i pomieszczeń, gdzie udzielane są świadczenia medyczne,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

Szczegółową analizę działań nadzorowanych i prewencyjnych zawarto w poniższym opracowaniu.

2. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok – Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży

2.1. Główne zadania

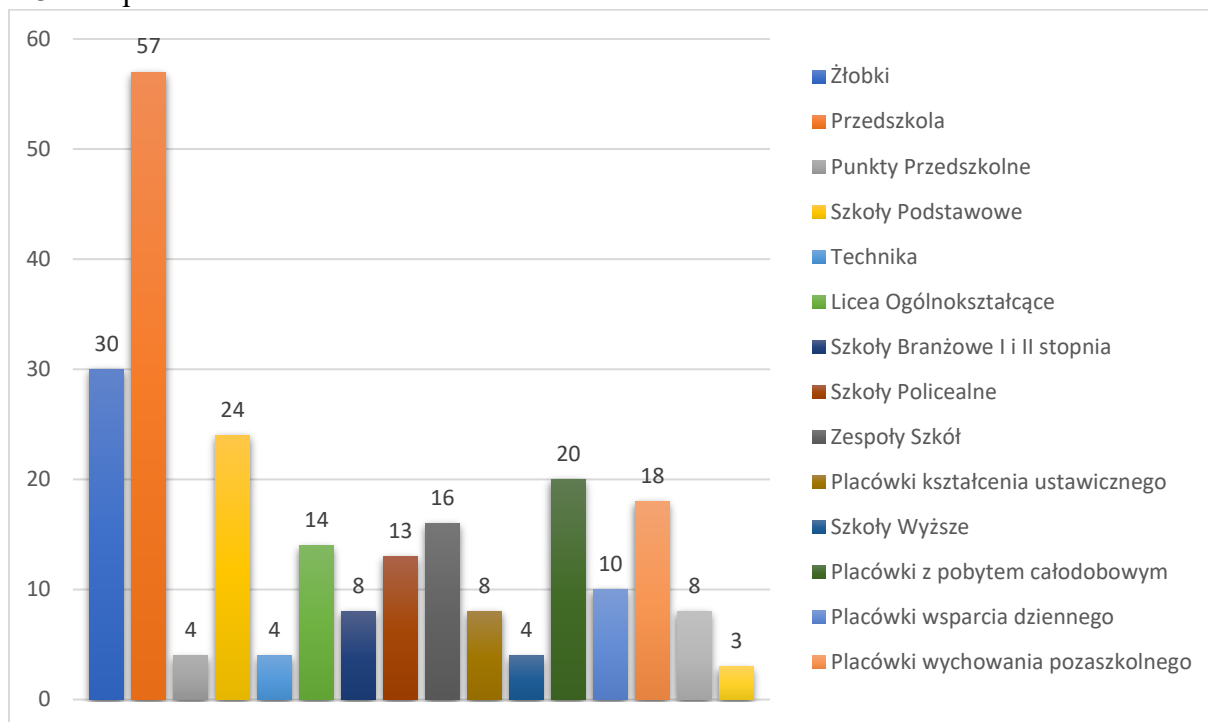
Do głównych zadań pionu Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Inspekcji Sanitarnej powiatu opolskiego w 2022 roku należało:

- prowadzenie oraz podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków środowiska placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży,
- prowadzenie działań w obszarze zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa Sars-CoV-2 ze szczególnym uwzględnieniem placówek nauki i wychowania dzieci zgodnie z aktualną sytuacją epidemiologiczną.

W 2022 roku pion Higieny Dzieci i Młodzieży w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu prowadził bieżący nadzór sanitarny nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i zdrowotnych w środowisku dziecięco-młodzieżowym w 241 obiektach stałych nauczania i wychowania oraz w 179 turnusach wypoczynku zimowego i letniego. Wśród 241 placówek stałych nauczania i wychowania znajdowało się:

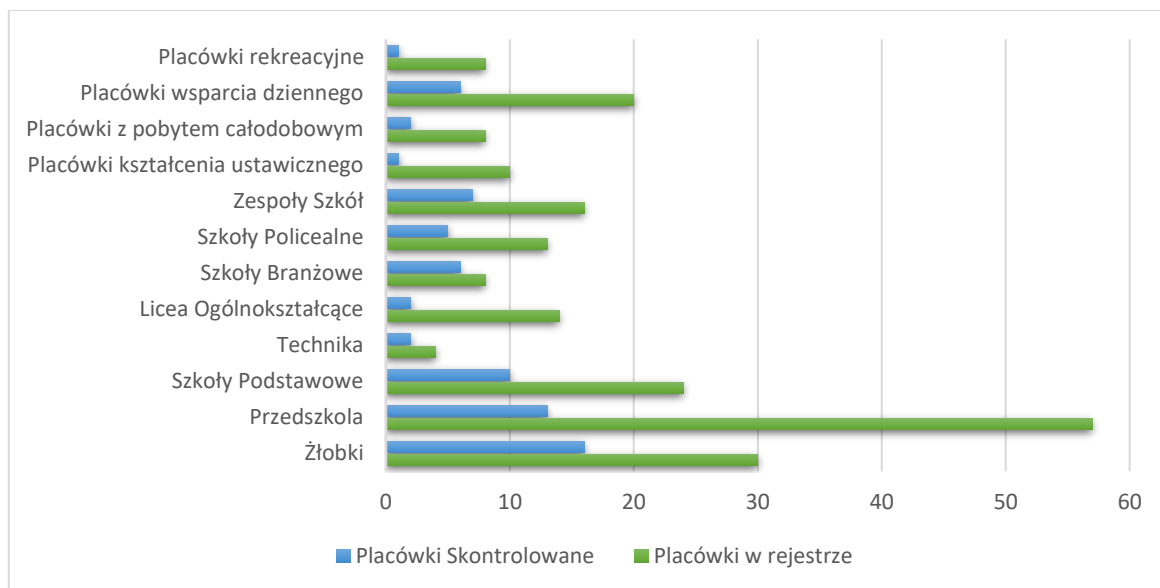
- 30 żłobków,
- 57 przedszkoli,
- 4 punkty przedszkolne
- 24 szkoły podstawowe,
- 4 technika,
- 14 liceów ogólnokształcących,
- 8 szkół branżowych I i II stopnia,
- 13 szkół policealnych,
- 16 zespołów szkół
- 8 placówek kształcenia ustawicznego,
- 4 szkoły wyższe,
- 20 placówek z pobytem całodobowym,
- 10 placówek wsparcia dziennego,
- 18 placówek wychowania pozaszkolnego,
- 8 placówek rekreacyjnych,

– 3 inne placówki.

Wykres 1. Placówki nauczania i wychowania znajdujące się pod nadzorem sekcji HDM w 2022 roku

W 2022 roku skontrolowano 71 placówek stałych. W placówkach przeprowadzono 98 kontrole z czego 84 kontrole dotyczyły placówek stałych a 14 kontrole przeprowadzono w trakcie wycieczki zimowej i letniej.

Wykres 2. Porównanie stałych placówek nauczania i wychowania będących w ewidencji do skontrolowanych przez pion HDM w 2022 r.

Przedmiotem czynności kontrolnych w placówkach nauczania i wychowania był:

- nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym i technicznym budynków lub ich części, w których funkcjonują placówki opieki, wychowania i nauczania dzieci i młodzieży,
- nadzór nad organizacją procesu nauczania w zakresie przestrzegania zasad higieny pracy ucznia przy układaniu tygodniowych rozkładów zajęć oraz dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z zasadami ergonomii i obciążenia uczniów ciężarem tornistrów,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- ocena zakresu posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- nadzór higieny wypoczynku i rekreacji.

2.2. Sytuacja placówek stałych nauczania i wychowania

Stan sanitarno-techniczny placówek

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów ocenia się jako dobry. Na 71 skontrolowanych obiektów tylko w 4 stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, co skutkowało nałożeniem obowiązku ich usunięcia.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- brak dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody we wszystkich pomieszczeniach sanitarnych w Niepublicznym Żłobku i Niepublicznym Przedszkolu Słoneczko w Opolu,
- brudna podłoga oraz brudne kartony, ściana z widoczną mokrą plamą i łuszczącą się farbą oraz uszkodzony bez kierownicy i zabezpieczeń ostrej ramy rowerek do ćwiczeń w świetlicy środowiskowej „OAZA” w Opolu,
- popękane płytki i ubytki w ścianie w pomieszczeniu sanitarnym dziewczęcym w Zespole Szkół Zawodowych nr 4 w Opolu.

Ocena dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii.

Prawidłowo dobrane meble (stolik, krzesło), z których dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część pobytu w szkole, mają istotny wpływ na ich postawę ciała i zdrowie (głównie prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych). Dlatego też niezmiernie ważnym jest, aby dzieci i młodzież korzystała z mebli dostosowanych do ich wzrostu, zgodnie z obowiązującymi normami, a wychowawcy i nauczyciele dbali o poprawną sylwetkę dziecka siedzącego przy stoliku i korygowali wadliwą postawę. W roku 2022 badaniem objęto 2 szkoły podstawowe. Pomiarów dokonano w 16 oddziałach, oceniono 294 stanowisk pracy ucznia. W oparciu o dokonane pomiary stwierdzono, że uczniowie korzystają z mebli dostosowanych do ich wzrostu. W placówkach sukcesywnie następuje wymiana starego wyposażenia nabywane meble, sprzęt sportowy posiadają wymagane atesty i certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych.

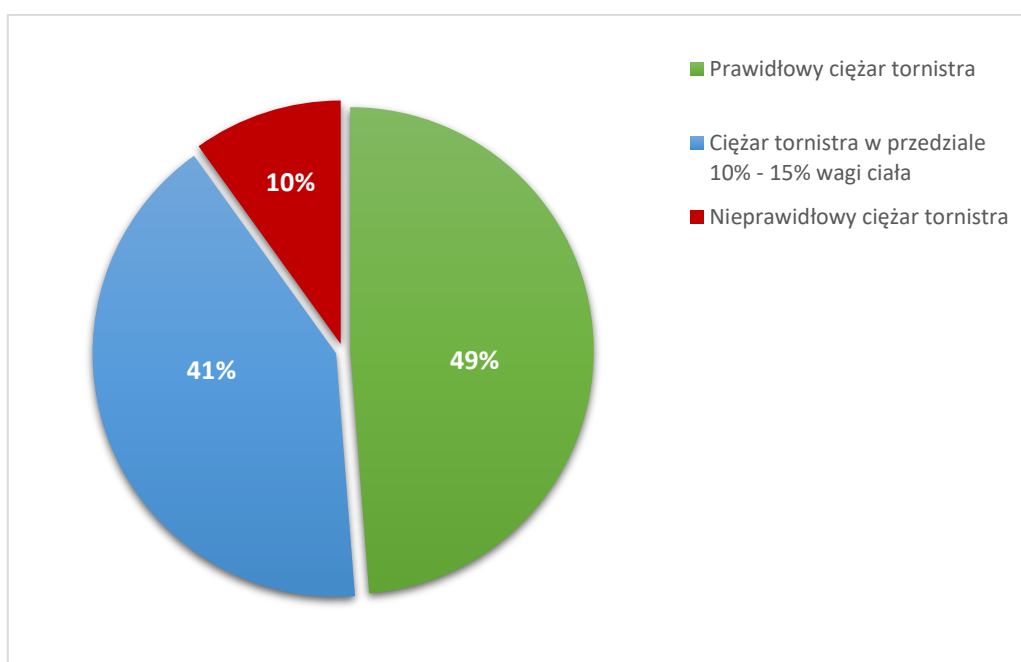
Analizy tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych dokonano w 2 placówkach, łącznie w 22 oddziałach. Stwierdzono, że skontrolowane plany zajęć lekcyjnych uwzględniają równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy dniami tygodnia nie jest większa od 1 godziny.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów

Badania przeprowadzono w 1 szkole podstawowej w Opolu wśród 121 uczniów z 8 oddziałów. Do analiz wyników posłużyły wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego. Przyjmuje się, iż stosunek ciężaru plecaka do ciężaru osoby, która go nosi powinien nie przekraczać 10% do 15% masy ciała ucznia. Wagę tornistrów nieprzekraczającą 10% masy ciała ucznia stwierdzono u 59 osób (49%) a 50 uczniów (41%) nosiło tornistry w przedziale 10% - 15% masy ciała ucznia. Nieprawidłową wagę tornistrów stwierdzono u 12 uczniów co stanowi 10% wszystkich zbadanych.

Mając na uwadze, że ciężki tornister może powodować nasilenie bólu pleców, zmniejszenie pojemności płuc, sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała zalecono, aby nauczyciele podczas spotkań zwrócili uwagę rodzicom, aby przeglądali z dzieckiem plecak i pozbywali się zbędnych przedmiotów np. zabawek a decydując się na zakup plecaka brali pod uwagę jego odpowiednia do pleców profilowanie, usztywnienie, rozmiar oraz wagę.

Wykres 3. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów w stosunku do masy ciała ucznia.

Nadzór nad przestrzeganiem realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych na terenie placówek oświatowych.

Na terenie podległych jednostek w 2022 roku nie odnotowano nieprawidłowości w tym zakresie.

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach.

Na terenie Miasta Opole w 2022 roku skontrolowano 2 pracownie chemiczne. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że niebezpieczne substancje chemiczne oraz ich mieszaniny były przechowywane we właściwych warunkach, były prawidłowo oznakowane oraz posiadały karty charakterystyki. Wszystkie skontrolowane placówki posiadały na stanie pracowni chemicznych aktualny spis niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin.

2.3. Wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży

W 2022 roku pod nadzorem sekcji HDM znajdowały się:

- 140 turnusy letnie,
- 39 turnusy zimowe.

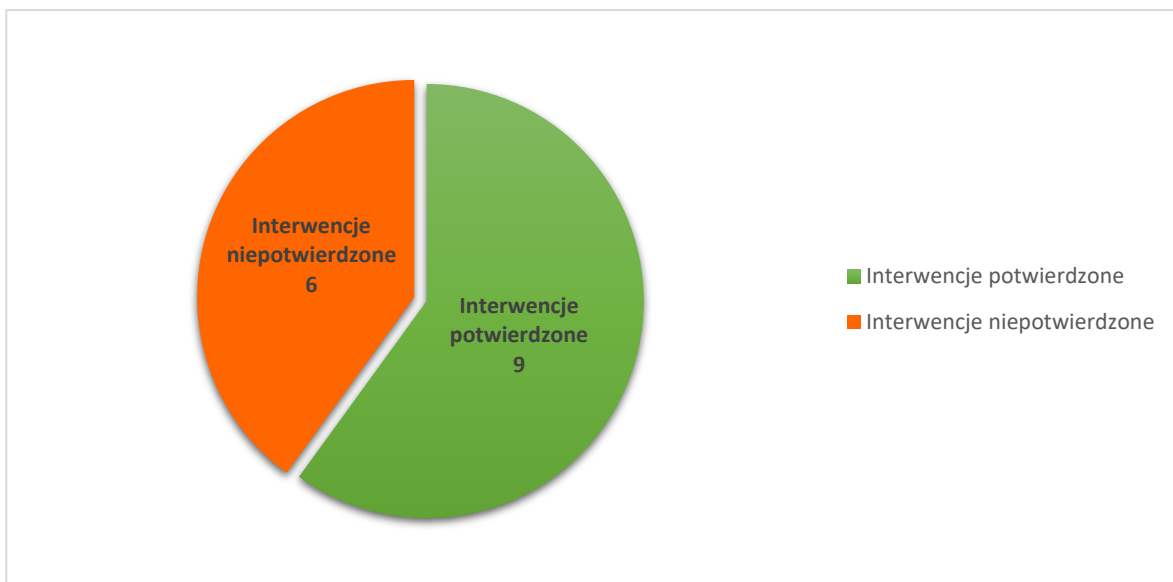
W mieście Opole z zorganizowanego wypoczynku skorzystało 499 uczestników. W czasie trwania wypoczynku przeprowadzono 4 kontrole wypoczynku zimowego z którego skorzystało 202 uczestników natomiast podczas wypoczynku letniego przeprowadzono 10 kontroli. Z wypoczynku letniego skorzystało 297 dzieci.

Obiekty, w których wypoczywały dzieci i młodzież były przygotowane właściwie. W placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości i zaniedbań. Organizatorzy zapewniali prawidłowe warunki zakwaterowania oraz utrzymania higieny osobistej. Nie odnotowano wypoczynku dzikiego.

2.4. Interwencje w placówkach nauczania i wychowania.

- Sekcja HDM brała udział w 15 interwencjach w związku z:
- Niedostosowaniem do określonych ograniczeń, nakazów i zakazów obowiązujących z wystąpieniem stanu epidemii przez rodziców i pracowników żłobka oraz studentów Uniwersytetu opolskiego – 2 interwencje bezzasadne.
- Wszawicą w 2 szkołach podstawowych i 3 przedszkolach w Opolu – interwencje uzasadnione.
- Z dyrektorami placówek oraz rodzicami omówiono sposoby działania w celu ograniczenia oraz zwalczania przypadków wszawicy.

- Pojawieniem się karaluchów w pomieszczeniach mieszkalnych Domu Studenta – 2 interwencje uzasadnione.
- Nieprawidłowościami związanymi z organizacją pracy w przedszkolu oraz żłobku – 2 interwencje bezzasadne.
- Obecnością chorego personelu w przedszkolu – interwencja bezzasadna.
- Pojawieniem się insektów w pokojach w internacie – 1 interwencja uzasadniona oraz 1 interwencja bezzasadna.
- Złym stanem sanitarno-higienicznym w pomieszczeniach sanitarnych dziewczęcych w zespole szkół w Opolu – interwencja uzasadniona.

Wykres nr 5. Stosunek interwencji uzasadnionych do bezzasadnych w placówkach nauczania i wychowania.

2.5. Epidemia Covid-19

W związku z obowiązującym stanem epidemii, który następnie został następnie zmieniony na stan zagrożenie epidemicznego nadzór nad placówkami przez pierwszy kwartał 2022 roku polegał głównie na ocenie realizacji wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji i Nauki dla placówek oświatowo-wychowawczych. Praca skupiona była na działaniach przeciwepidemicznych.

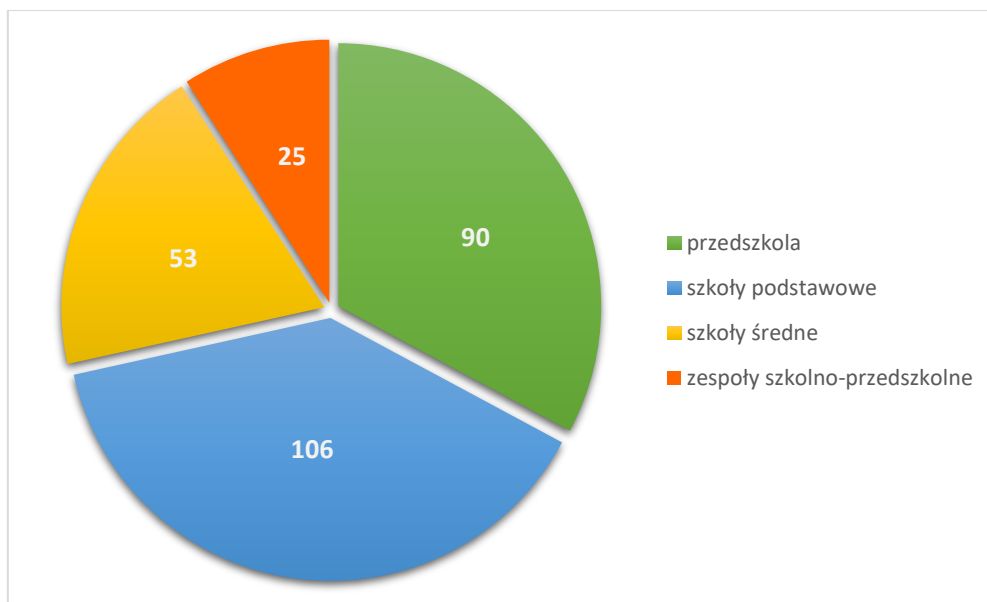
W związku z występowaniem zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wśród pracowników oraz uczniów szkół, dzieci przedszkolnych na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu

z dnia 31 grudnia 2021 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych placówkach (t.j. Dz.U. 2020, poz.1604), dyrektorzy w/w placówek występowali do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu z wnioskiem o zawieszenie zajęć w trybie stacjonarnym. Wydano 274 opinii pozytywnych o zawieszeniu zajęć stacjonarnych w placówkach oświatowych.

Pracownicy pionu HDM przez 7 dni w tygodniu pełnili dyżur pod telefonem w celu szybkiego i bezpośredniego kontaktu z dyrektorami placówek oświatowych w sytuacji wystąpienia zakażenia na terenie placówki.

Liczba decyzji pozytywnych o zawieszeniu zajęć w zależności od placówki oświatowej:

- 90 decyzji dotyczyły przedszkoli,
- 106 decyzji dotyczyło szkół podstawowych,
- 53 decyzje dotyczyły szkół średnich,
- 25 decyzji dotyczyło zespołu szkolno-przedszkolnego.

Wykres 6. Liczba decyzji pozytywnych w zależności od placówki oświatowej.

3. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok – Oddział Higieny Komunalnej

3.1. Główne zadania

Oddział Higieny Komunalnej prowadzi badania jakości wody w Zintegrowanym Systemie Badania Wody.

W Systemie tym realizowane są zadania w zakresie **monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badanie wody z kąpielisk i na pływalni.**

Monitoring jakości wody do spożycia w 2022 roku realizowany był na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r. Nr 2294 ze zm.). Przepis ten nakazuje prowadzenie monitoringu jakości wody podawanej do sieci przez przedsiębiorcę wodociągowego oraz z indywidualnych ujęć wody.

Monitoring ten obejmuje m.in.:

- badania jakości wody pod względem mikrobiologicznym, fizykochemicznym i pod względem zawartości substancji promieniotwórczych oraz każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mających wpływ na jakość wody (np. awarie, powodzie)
- przekazywanie Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu sprawozdań z badań pobranych próbek wody
- informowanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz wójta (burmistrza, prezydenta) o przekroczeniach parametrów jakości wody określonych w rozporządzeniu wraz z przedstawieniem planowanych przedsięwzięć naprawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie

- sprawozdań z wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu, przekazywanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe i właścicieli indywidualnych ujęć wody
- analizy podejmowanych działań naprawczych
- prowadzonego monitoringu własnego

wydawał okresowe oceny jakości wody, których odbiorcami są zarządzający wodociągiem oraz wójtowie gmin i burmistrzowie i prezydenci miast.

Oceny te zawierały informacje dotyczące spełnienia na danym terenie wymagań określonych w rozporządzeniu i służyły do przekazania właściwemu organowi samorządowemu informacji koniecznych do podjęcia działań mających na celu zaopatrzenia konsumentów w wodę o właściwej jakości.

Po zakończeniu roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie w/w ocen wydaje obszarową ocenę jakości wody do spożycia wraz z szacowaniem ryzyka zdrowotnego konsumentów. Obszarową ocenę otrzymuje do wiadomości właściwy organ samorządu.

Prowadzone były również badania wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej w wybranych obiektach, w których prowadzona jest całodobowa opieka i w których przebywają osoby o obniżonej odporności immunologicznej tj. w szpitalach, zakładach opieki leczniczej i hospicjach pod kątem stopnia skolonizowania instalacji bakteriami *Legionella sp.*

Nadzór sanitarny nad kąpieliskami jest realizowany na podstawie ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 2625 ze zm.), które zorganizowanie kąpielisk obwarowało szeregiem obowiązków, kontroli i związaną z nimi koniecznością uzyskiwania pozwoleń :

- organu administracji samorządowej
- zarządzającego wodami śródlądowymi
- organu inspekcji sanitarnej
- oraz opinii specjalistycznej organizacji ratowniczej.

Takie umocowanie organizacji kąpieliska gwarantuje bezpieczeństwo techniczne, organizacyjne, jak i przede wszystkim sanitarne, osobom korzystającym z niego. Zorganizowanie kąpieliska daje gwarancję zamieszczenia obiektu w ogólnokrajowym Serwisie kąpieliskowym, co jest darmową reklamą kąpieliska oraz miasta lub gminy i może przyczynić się na przyciągnięcie większej liczby turystów z kraju i zagranicy.

Nadzór nad pływalniami prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) Przepis ten nakłada na zarządzającego obiektem obowiązek:

- prowadzenia bieżącej (codziennej) obserwacji wody i występujących zanieczyszczeń
- systematycznego nadzoru pracy urzędów i rejestrowania wyników pomiaru jakości wody w zakresie wymienionych parametrów

- systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody, prowadzonych zgodnie z harmonogramem ustalonym w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dokonuje zbiorczej rocznej oceny, poprzez analizę otrzymanych od zarządzającego pływalnią wyników oraz wyników wykonywanych przed wydaniem tej oceny. Natomiast zarządzający ma obowiązek wydać komunikat, w którym informuje korzystających z pływalni o jakości wody.

3.2. Nadzór nad jakością wody do spożycia

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w ramach monitoringu bezpieczeństwa sanitarnego prowadził badania jakości wody w wodociągach publicznych oraz kontrolował ich stan techniczny. Miasto Opole jest zasilane przez wodociąg publiczny Opole (zarządzany przez Wodociągi i Kanalizację Sp. z o. o. w Opolu), wodociąg publiczny Czarnowąsy (zarządzany przez Prowod Sp. z o. o. w Opolu), wodociąg publiczny Prószków (zarządzany przez Związek Gmin Prokado w Prószkowie) oraz wodociąg publiczny Brzezie (zarządzany przez Prowod Sp. z o. o. w Opolu).

W 2022 roku woda przeznaczona do spożycia w sieci spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294 ze zm.) z wyjątkiem jednostkowych problemów z mętnością oraz z występowaniem bakterii grupy coli i ogólnej liczby mikroorganizmów na w/w wodociągach zasilających w wodę do spożycia miasto Opole (wydano 1 decyzję na warunkową przydatność wody do spożycia z wodociągu publicznego Prószków- Zimnice ze względu na bakterie grupy coli). Stan techniczny stacji uzdatniania wody zasilających miasto w wodę nie budził zastrzeżeń z wyjątkiem wodociągu Prószków-Zimnice (decyzja na stan sanitarno-techniczny elewacji zewnętrznej budynku przepompowni w Prószkowie oraz obudowę studni, termin wykonania 30.04.2023 r.).

Na terenie miasta Opola działa ujęcie lokalne przy Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym, al. Witosa; woda spełniała wymagania obowiązujących przepisów.

W 2022 roku przeprowadzono 62 kontrole związanych z poborem próbek wody do badań, w tym pobrano 287 próbek do badań fizykochemicznych oraz do oznaczeń mikrobiologicznych.

Katastrofa ekologiczna na rzece Odrze

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą badania wód powierzchniowych (tj. rzek, jezior), w przypadku gdy jest zorganizowane kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli lub znajduje się ujęcie wody dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia. Na odcinku rzeki Odry w na terenie miasta Opolu nie ma ujęć wody pitnej, nie było zorganizowanych kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. W związku z czym, nie prowadzono badań jakości wody z rzeki Odry.

W związku z skażeniem rzeki Odry Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu prowadził wzmożony nadzór na ujęciami głębinowymi wody zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę do spożycia. Wytypowano do wzmożonego nadzoru 2 wodociągi częściowo również zasilające miasto Opole w wodę do spożycia, a mianowicie wodociąg publiczny Prószków-Zimnice oraz wodociąg publiczny Czarnowąsy ze względu na położenie studni w pobliżu rzeki (ok. 2 km) oraz na warunki geologiczne. W czasie od 13.08.22 r. do 01.09.22 r. pobrano 56 próbek z wody z w/w ujęć, nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

3.3. Baseny

Na terenie Opolu znajduje się 6 basenów krytych i 1 odkryty, które są pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

Woda na pływalniach jest badana przez zarządzających zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2022 r. wydano 9 decyzji zamykających baseny ze względu na incydent kałowy lub obecność bakterii w nieckach basenowych z natychmiastowym terminem wykonania, wszystkie decyzje wykonano:

- Basen kryty Akwarium – stwierdzono przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów w wannie SPA (3 decyzje) oraz w zjeżdżalni (1 decyzja)
- Basen kryty Wodna Nuta – stwierdzono incydent kałowy w niecce rekreacyjnej (2 decyzje), bakterie *Pseudomonas aeruginosa* w basenie solankowym i jego cyrkulacji (1 decyzja) oraz *Escherichia coli* w niecce rekreacyjnej (1 decyzja)
- Basen kryty Euromedyk – stwierdzono *Escherichia coli* i przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów w niecce oraz w wannie SPA (1 decyzja)

- Na terenie Opola są 4 baseny ze złym stanem sanitarno-technicznym tj. basen kryty „Akwarium”, „Wodna Nuta”, „Festival” oraz basen odkryty „Błękitna Fala”.
- basen kryty „Wodna Nuta”; wydano decyzję na stan sanitarno-techniczny szatni damskiej, męskiej i rodzinnej, strefy saun oraz toalet dla osób niepełnosprawnych, termin wykonania decyzji 30.10.2022r., prolongowano do 31.06.2023r.,
- basen kryty w Hotelu „Festiwal”; wydano decyzję na stan sanitarno-techniczny hali basenowej z wanną SPA, szatni męskiej oraz maszynowni, termin wykonania decyzji 31.12.2022r.,
- basen kryty „Wodna Nuta”; wydano decyzję na stan sanitarno-techniczny szatni damskiej, szatni dla osób niepełnosprawnych i szatni rodzinnej, strefy saun oraz sufitu hali basenowej, termin wykonania decyzji 31.08.2023r.,
- basen odkryty „Błękitna Fala”, wydano decyzję na stan sanitarno-techniczny toalety męskiej, wyposażenia i urządzeń przy basenach, magazynu z chlorem, stacji dozowania korekty pH, termin wykonania decyzji: 31.05.2023r.,
- basen kryty „Akwarium” – decyzja nakazowa nakazująca doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego kafelki w całym obiekcie, schody prowadzące do kasy na I piętrze, szatnie damskie przy małym basenie, sufit w saunie, sufit w toalecie szatni męskiej przy dużej necce oraz sufit pod prysznicami w szatni męskiej przy małej necce, termin wykonania 31.08.2022 r., prolongowano do 31.08.2023 r.

3.4. Kąpieliska

Na terenie Opola znajdowały się w sezonie letnim 2 kąpieliska (Bolko i Malina). W wakacje przeprowadzono kontrole i wizje lokalne kąpielisk oraz plaż w Opolu. Podczas wizji lokalnej na kąpielisku Malina stwierdzono zły stan techniczny toalety dla niepełnosprawnych, wydano decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Jakość wody w kąpieliskach na terenie miasta Opola spełniała wymagania przepisów sanitarnych z wyjątkiem krótkotrwałego zanieczyszczenia mikrobiologicznego (4 dni) Enterokokami na kąpielisku Bolko.

3.5. Legionella

W 2022 r. prowadzono stały nadzór nad jakością wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej w budynkach szpitali, zakładów opieki leczniczej oraz hospicjów pod kątem *Legionella sp.* W 2022 r. przebadano wodę w 5 obiektach; w Opolskim Centrum Onkologii ul. Katowicka, w Szpitalu MSWiA, ul. Krakowska 44, w Wojewódzkim Szpitalu ul. Kośnego 53, w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym al. Witosa 26 i w ZOL-u na ul. Prószkowskiej 72. Ciepła woda użytkowa w instalacji c. w. u. w ZOL-u na ul. Prószkowskiej 72 nie spełniała wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294 ze zm.), w związku z tym wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości.

3.6. Obiekty użyteczności publicznej

Do tej grupy obiektów zalicza się obiekty usługowe, kultury, sportowe, wypoczynku m.in. ustępy publiczne i ogólnodostępne, domy pomocy społecznej, hotele, zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, dworce, przystanki, cmentarze i zakłady pogrzebowe itd. W 2022 r. pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej było 695 obiektów użyteczności publicznej, z czego skontrolowano 222.

3.7. Pozostałe działania

W czasie epidemii COVID-19 Oddział Higieny Komunalnej w 2022 r. przeprowadzał wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi – przebywającymi w izolacji w celu ustalenia kontaktów oraz skierowania na kwarantannę osób z najbliższego otoczenia, prowadził kontrole sanitarne pod kątem obowiązujących w danym momencie obostrzeń, przeprowadzał wizje lokalne w związku z interwencjami w zakresie spraw związanych z przestrzeganiem obostrzeń covidowych w obiektach użyteczności publicznej, opiniował wnioski dotyczące organizowania imprez masowych pod kątem obostrzeń covidowych, wydawał zaświadczenia dla mieszkańców w związku z przebytymi kwarantannami oraz izolacjami współpracując w tym zakresie z pracodawcami, ZUS-em i KRUS-em. Ponadto, Oddział Higieny Komunalnej opiniował pod kątem sanitarnym sprowadzenia zwłok zmarłych na COVID-19 spoza granic RP.

Bezpieczeństwo sanitarne to między innymi właściwe utrzymanie czystości na placach i ulicach miasta. W 2022 r. wpłynęły 38 interwencji dot. miasta Opola. Najczęściej dotyczyły one dokarmiania ptactwa, bytowania szczurów w pobliżu siedzib ludzkich, gospodarowania odpadami oraz hałasu.

Inspekcja Sanitarna oprócz nadzoru nad wyżej wymienionymi obiektami prowadzi nadzór nad chowaniem zmarłych poprzez wydawanie pozwoleń na ekshumację, na wywóz zwłok osoby zmarłej poza granice naszego państwa oraz opiniuje wnioski Prezydenta Miasta dotyczące sprowadzenia zwłok do Polski.

W 2022 roku wydano 83 decyzje zezwalające na ekshumację, 10 decyzji zezwalających na wywóz zwłok osób zmarłych poza obszar RP oraz 28 opinii w formie postanowienia dotyczących sprowadzenia zwłok bądź szczątków osób zmarłych poza granicami RP.

4. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok – Oddział Higieny Pracy

W 2022 roku Oddział Higieny Pracy przeprowadził 285 kontroli w 274 zakładach pracy, w których tematyka dotyczyła między innymi przestrzegania wymogów prawa w zakresie ustanowionych określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, podyktowanego obecnością wirusa SARS-CoV-2. W ww. zakresie przeprowadzono 211 kontroli we współpracy z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Opolu.

Niezależnie od powyższego, przeprowadzono kontrole, związane ze spełnieniem norm higienicznych przez pracodawców, w zakresie narażenia pracowników na czynniki szkodliwe w środowisku pracy jak: hałas, pył przemysłowy, drgania mechaniczne, związki chemiczne oraz szkodliwe czynniki biologiczne. Kontrole dotyczyły następujących grup tematycznych:

1. Kontrola spełnienia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy (czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne), w tym również na czynniki o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym.

Kontrolowano:

- sposób zabezpieczenia pracowników przez pracodawców przed szkodliwym oddziaływaniem w/w czynników w rodzaju: poziom występującego narażenia zawodowego, przeszkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, sporządzanie ocen ryzyka zawodowego, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy i zaplecza socjalno-sanitarnego, dostępność i stosowanie przez pracowników ochron osobistych, aktualność badań lekarskich – profilaktycznych.

2. Realizacja przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP), w szczególności:

- a) ocena prawidłowości klasyfikacji substancji (mieszanin) chemicznych,
- b) ocena prawidłowości kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych wprowadzanych do obrotu oraz stosowanych w działalności zawodowej,

- c) ocena prawidłowości oznakowania opakowań substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie,
 - d) spójność oznakowania substancji (mieszanin) chemicznych z informacjami zawartymi w ich kartach charakterystyki.
 - e) spełnienie obowiązków wynikających z rozporządzenia REACH.
3. Udostępnianie na rynku oraz stosowanie w działalności zawodowej produktów biobójczych – kontrola obowiązków wynikających z rozporządzenia (WE) nr 528/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych.
 4. Kontrola spełnienia obowiązków wynikających z rozporządzenia (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów.
 5. Wprowadzanie do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.
 6. Realizacja wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.
 7. Kontrola w zakresie nadzoru nad stanem higieniczno-sanitarnym w zakładach pogrzebowych oraz warunkami pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w ww. zakładach.
 8. Ocena warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w wybranych indywidualnych gospodarstwach rolnych podczas wykonywania prac żniwnych wraz z przekazaniem wiedzy w zakresie bezpiecznych metod pracy.

Na zakłady pracy, w których podczas kontroli stwierdzono uchybienia, zostało nałożonych 6 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Efektem powyższych działań, jest zaprowadzenie przez pracodawców szeroko pojętej profilaktyki środowiska pracy jak:

1. Bieżące przekazywanie pracownikom, sposobu umiętnego prozdrowotnego zachowania się w ich środowisku pracy, przez systematyczne dokonywanie i przedstawianie oceny ryzyka zawodowego dla danego stanowiska pracy.
2. Ścisłe ukierunkowanie profilaktycznych badań lekarskich pracowników, w kierunku rodzaju występujących szkodliwości w środowisku pracy.

3. Wyposażenie pracowników we właściwe, w zależności od rodzaju występujących czynników szkodliwych, środki ochrony indywidualnej.
4. Systematyczne dążenie pracodawców do zmian techniczno-technologicznych, mających na celu polepszenie jakości stosowanych technologii, w tym poprawę jakości funkcjonowania środowiska pracy.
5. Przestrzeganie przepisów prawa z zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych oraz detergentów.

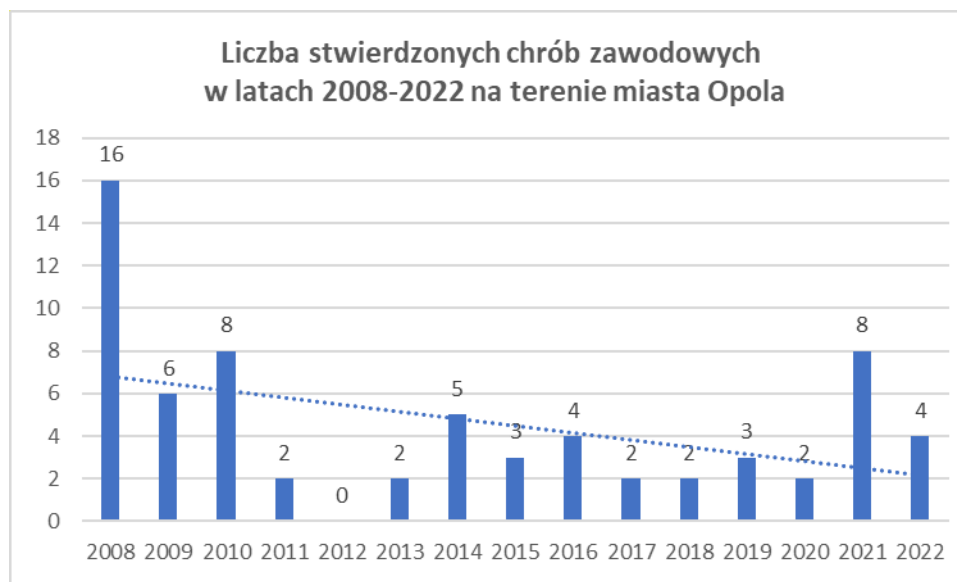
Ponadto, w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pracownicy Oddziału Higieny Pracy przeprowadzali wywiady epidemiologiczne z osobami zakażonymi wirusem SARS-CoV-2, będącymi mieszkańcami Opolą, nakładali kwarantanny na osoby współzamieszkujące oraz osoby z kontaktu z osobą zakażoną (w tym kwarantanny instytucjonalne), wydawali zaświadczenia dla pracodawców i instytucji o okresach kwarantanny i izolacji domowej oraz obsługiwali zgłoszenia obywateli w Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS). Dodatkowo przeprowadzono 211 kontroli, wspomnianych powyżej, we współpracy z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Opolu, w ramach sprawdzenia przestrzegania obowiązujących przepisów rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W 2022 r. na terenie miasta Opolą przeprowadzono 10 postępowań w sprawie chorób zawodowych. Wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Pozostałe postępowania w trakcie realizacji.

Stwierdzone choroby zawodowe:

- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20) – 2 przypadki (operator maszyny introligatorskiej, cukiernik),
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (poz. 15) – 1 przypadek (nauczyciel),
- choroby skóry (poz. 18) – 1 przypadek (operator linii).

Poniższy wykres przedstawia liczbę stwierdzonych chorób zawodowych wśród osób zatrudnionych w podmiotach gospodarczych na terenie miasta Opola na przestrzeni ostatnich 15 lat.

Reasumując – przeprowadzone w 2022 r. kontrole w jednostkach gospodarczych miasta Opola, pozwalają na stwierdzenie, że następuje dalszy postęp w tworzeniu przez pracodawców bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a tym samym poprawa w zakresie ochrony zdrowia osób, uczestniczących w procesie pracy.

5. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok – Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

5.1. Główne kierunki działań

W 2022 roku główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych ludności oraz zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.

Działalność Pionu Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej dotyczyła:

- kontynuacji i wdrażania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim,
- wspierania realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez udostępnianie materiałów, udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej, publikacje w środkach masowego przekazu,
 - koordynowania programów i przedsięwzięć oświatowo-zdrowotnych poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji. Działania skierowane były do dzieci i młodzieży szkolnej, kadry pedagogicznej, rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, pracowników zakładów opieki zdrowotnej, pracowników zakładów pracy oraz społeczności lokalnej,
- prowadzenia działań w obszarze zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa Sars-CoV-2 ze szczególnym uwzględnieniem placówek nauki i wychowania dzieci zgodnie z aktualną sytuacją epidemiologiczną.

5.2. Programy edukacyjne i przedsięwzięcia prozdrowotne

Program dotyczący diety, aktywności fizycznej i zdrowia. „Trzymaj Formę!” – program krajowy.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program realizowany jest metodą projektu. W programie udział wzięły 3 szkoły, edukacją objęto 732 uczniów i 78 rodziców.

Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców. Ogółem w programie udział wzięło 150 uczniów z 4 szkół. Edukacją objęto 134 rodziców.

Wojewódzki program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program skierowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, ich rodziców i opiekunów. Główne cele programu to wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. W programie uczestniczyło 8 przedszkoli, edukacją objęto łącznie 489 dzieci oraz 110 rodziców.

Światowy Dzień bez Papierosa.

We współpracy z NFZ, „Zdrową Rodziną”, Opolskim Centrum Onkologii oraz Clubem Fitness Calypso zorganizowano akcję profilaktyczną dla kobiet pod hasłem „Zdrowie mam”. Panie uczestniczyły w zajęciach zdrowego kręgosłupa i jogi twarzy. Dodatkowo na miejscu dostępne były konsultacje z onkologiem – p. Tomaszem Sachańbińskim, położnymi ze „Zdrowej Rodziny”, samonauka badania piersi przy stoisku Opolskiej Onkologii i PSSE. Kobiety miały również możliwość wykonania pomiaru masy ciała i omówienia jej z dietetykiem. Chętne panie oglądały świat w alko i narkogoglach oraz wykonywały pomiar CO w wydychanym powietrzu.

Światowy Dzień Rzucania Palenia.

Zorganizowano warsztaty dla 4 klasa w Szkole Podstawowej nr 20 w Opolu. Uczniowie obejrzeni film o papierosach i e-papierosach z płyty Multieducatio (Seria Alkohol, e-papierosy, energetyki-Niebezpieczna moda). Dodatkowo uczniowie liczyli koszty palenia. Przyglądali się rzeczom domowego użytku zawierającym te same substancje, które znajdują się

w papierosach. Wykonywali ćwiczenie łączenia substancji z przemysłem , gdzie są wykorzystywane. W zajęciach udział wzięły 64 osoby.

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Ogółem w programie wzięło udział 236 dzieci z 7 placówek. Edukacją objęto 159 rodziców.

Pilotaż Wojewódzkiego Programu „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy”

Głównymi celami programu jest kształtowanie wśród dzieci przedszkolnych prozdrowotnych, prawidłowych nawyków higienicznych, promowanie zasad aktywnego stylu życia i właściwej diety oraz doskonalenie umiejętności niezbędnych do nauki czytania i pisanie poprzez stymulację ręki i koordynację wzrokowo – słuchową. W programie udział wzięło 110 dzieci przedszkolnych z 4 placówek.

Kampania informacyjna „Wybieraj bezpieczną żywność”.

Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenie społeczeństwa do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Kampania skierowana była do rodziców, dzieci u progu dorosłości oraz matek spodziewających się dziecka. Edukacją objęto łącznie 63 osoby.

Kampania zdrowotna pt. „Bezpieczne wakacje”

Celem programu było podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku na terenie powiatu opolskiego. Kampania skierowana była do organizatorów wypoczynku, kierowników, wychowawców i pielęgniarek zatrudnionych w placówkach wypoczynku oraz społeczności lokalnej.

Przeprowadzono pogadanki, spotkania i pokazy na temat bezpieczeństwa podczas wypoczynku w 12 placówkach dla 250 uczestników

W czasie spotkań poruszano tematy bezpiecznego zachowania podczas wypoczynku, przypomniano telefony alarmowe, pierwszą pomoc przedmedyczną, dla starszych grup odbiorców poruszono tematykę bezpieczeństwa w kontekście zażywania substancji psychoaktywnych.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Głównym celem programu była aktywna promocja i edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Program zrealizowały 4 szkoły ponadpodstawowe, edukacją objęto 188 odbiorców.

Profilaktyczny program Podstępne WZW

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie ryzyka zakażenia wirusami HBV i HCV oraz zagrożeń wynikających z zakażenia, wpojenie zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad akceptacją osób już zakażonych. W programie brało udział w sumie 7 szkół ponadgimnazjalnych, edukacją objęto 776 uczniów i 54 rodziców.

Profilaktyczny program Znamie! Znam je?

Celem programu, jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem. W programie brało udział w sumie 8 szkół ponadpodstawowych, edukacją objęto 1330 uczniów i 54 rodziców.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Dzięki współpracy z Urzędem Miasta Opola zorganizowano „Konkurs na logo i hasło warsztatów o tematyce HIV/AIDS”. Główne cele konkursu to: wyposażenie uczestników w ogólną wiedzę dotyczącą HIV/AIDS oraz usystematyzowanie już posiadanej, kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS oraz ograniczenie

rozprzestrzeniania się zakażeń HIV. Do konkursu zgłoszono 22 prace, przyznano 3 miejsca na podium oraz wyróżnienia.

Światowy Dzień Zdrowia 2022 pod hasłem „Nasza planeta, nasze zdrowie”

W ramach „Kina Kobiet” we współpracy z siecią kin Helios, NFZ oraz Kołem Naukowym Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Opolskiego przygotowano stoisko edukacyjno-informacyjne. Odwiedzający mieli możliwość nauczenia się jak wykonać samobadanie piersi na różnych rodzajach modeli, zobaczyć jak wygląda świat w alko- i narkogoglach. Dodatkowo można było zmierzyć poziom cukru we krwi i ciśnienie tętnicze. Stoisko odwiedziło 15 pań.

5.3. Epidemia Covid-19

W pierwszym kwartale roku pracownik Sekcji Promocji Zdrowia był oddelegowany do zadań epidemiologicznych w zakresie nakładania, na osoby mające kontakt z osobą zakażoną SARS-CoV-2 , kwarantanny w systemach teleinformatycznych: EWP, SEPIS oraz prowadzenia wywiadów z osobami , które otrzymały dodatni wynik w kierunku SARS-CoV-2. Pracownik Sekcji Promocji Zdrowia wyznaczony do pełnienia dyżurów całodobowych pod telefonem alarmowym udzielał informacji mieszkańcom powiatu w sprawach dotyczących aktualnie obowiązującego stanu epidemii. Dodatkowo pełnił dyżur pod telefonem dla dyrektorów placówek oświatowych.

6. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok- Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

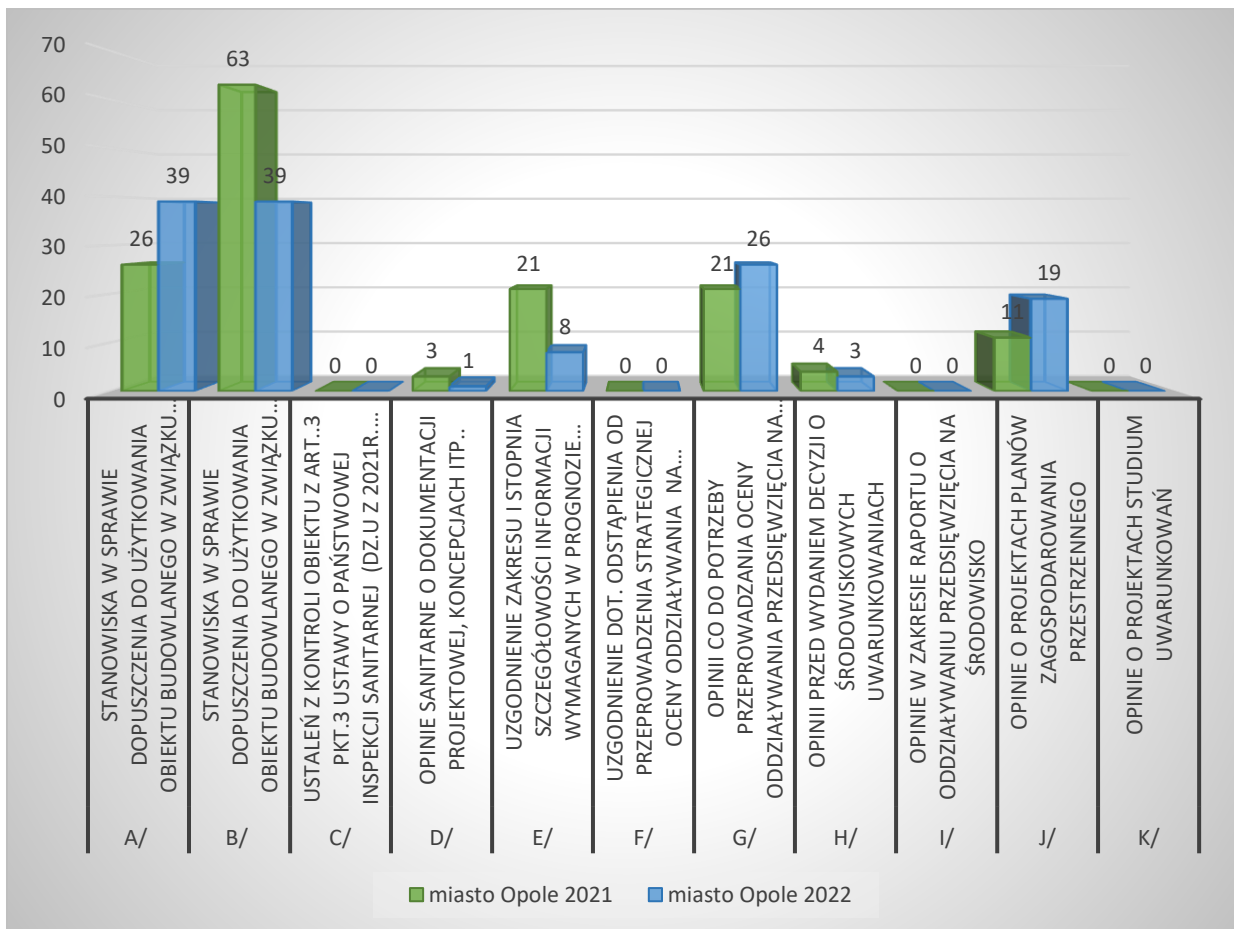
6.1. Główne kierunki działania

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny na podstawie art. 3 i art. 23 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 195 z późn.zm.), posiada kompetencje do wykonywania następujących zadań :

- wnoszenia uwag do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także ustalania warunków zabudowy i lokalizacji celu publicznego,
- opiniowanie projektów uchwał Rad Miast i Gmin w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy (przebudowy, rozbudowy), zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz rozwiązań projektowych koncepcyjnych,
- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli w trakcie realizacji inwestycji.
- Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 1029 z późn.zm.) uczestniczą przy:
 - wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz ustalania zakresu raportu,
 - uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,
 - uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

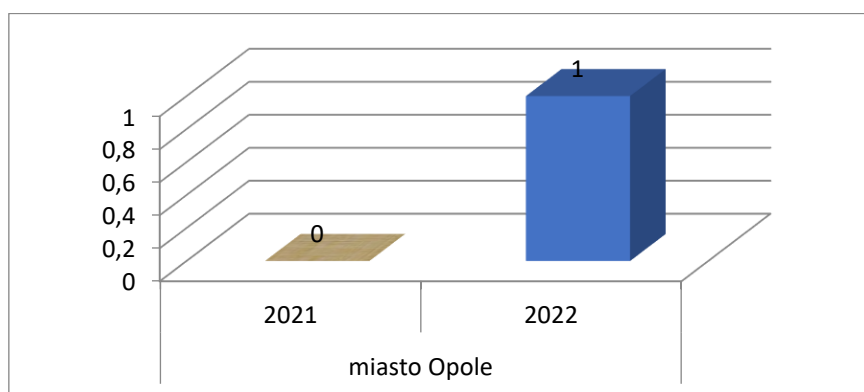
6.2. Realizacja zadań w 2022r. dotyczących miasta Opola

realizacja zadań w latach 2021-2022				
lp.		nazwa działania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	liczba spraw w obszarze miasta Opole	
			2021	2022
1	wydano opinie sanitarne w formie pisma dotyczące :			
	a/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy <i>Prawo budowlane</i> (Dz. U. z 2021r., poz. 2351 z późn.zm.)	26	39
	b/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy <i>Prawo budowlane</i> (Dz. U. z 2021r., poz. 2351 z późn.zm.) - tzw. " <u>milczące zgody</u> "	63	39
	c/	ustaleń z kontroli obiektu z art..3 pkt.3 Ustawy <i>o Państwowej Inspekcji Sanitarnej</i> (Dz.U z 2021r. poz.195 z późn.zm.)	0	0
	d/	opinie sanitarne o dokumentacji projektowej, koncepcjach itp..	3	1
	e/	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	21	8
	f/	uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	0	0
	g/	opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko , a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	21	26
	i/	opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	4	3
	j/	Opinie w zakresie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	0	0
	k/	opinie o projektach planów zagospodarowania przestrzennego	11	19
	ł/	opinie o projektach studium uwarunkowań	0	0

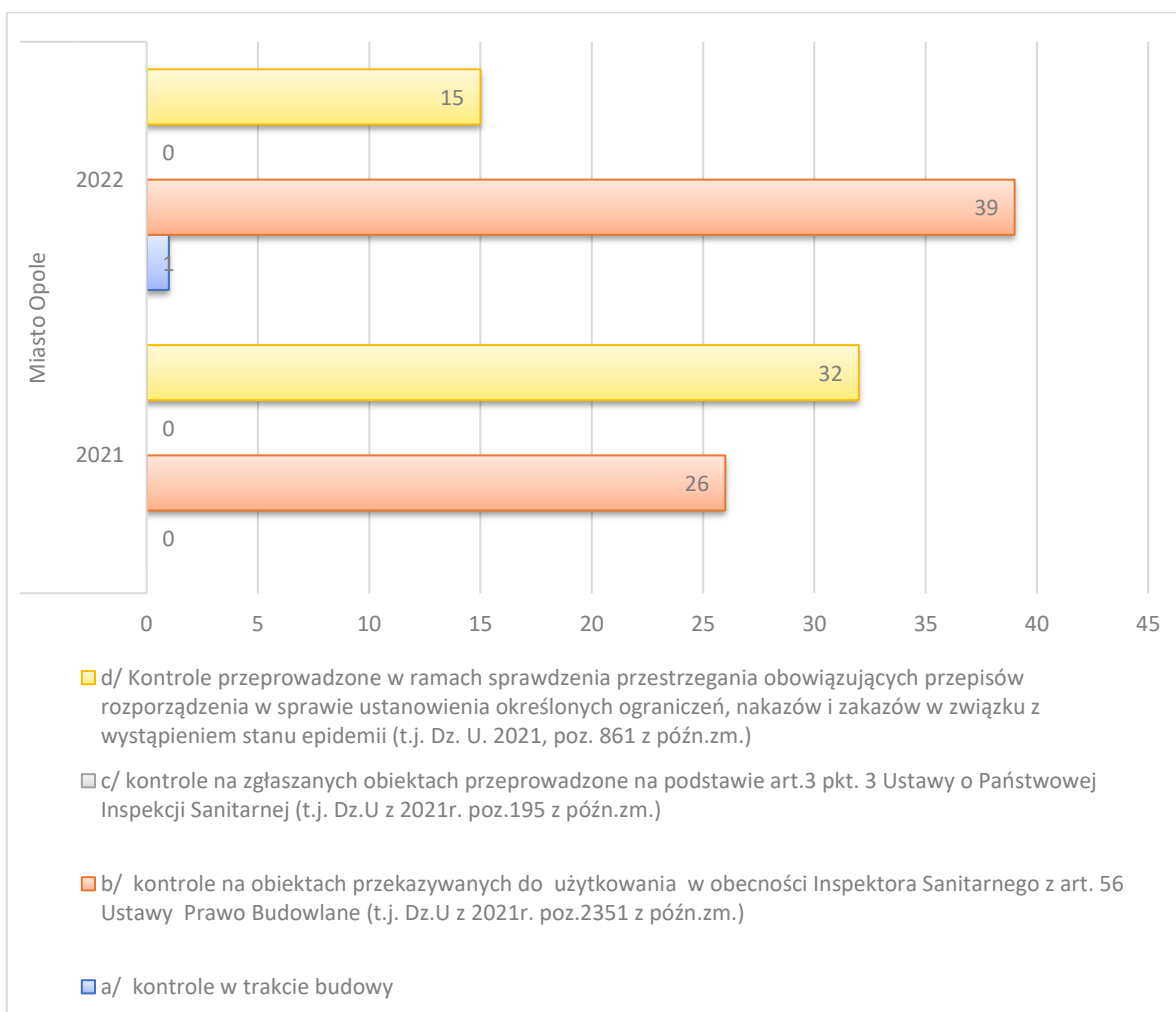
Wykres nr 1.: Wydane opinie w formie pisma

2	wydano uzgodnienia w formie decyzji		
a/	odstępstwa, zgody wydane na podstawie obowiązujących przepisów	0	1

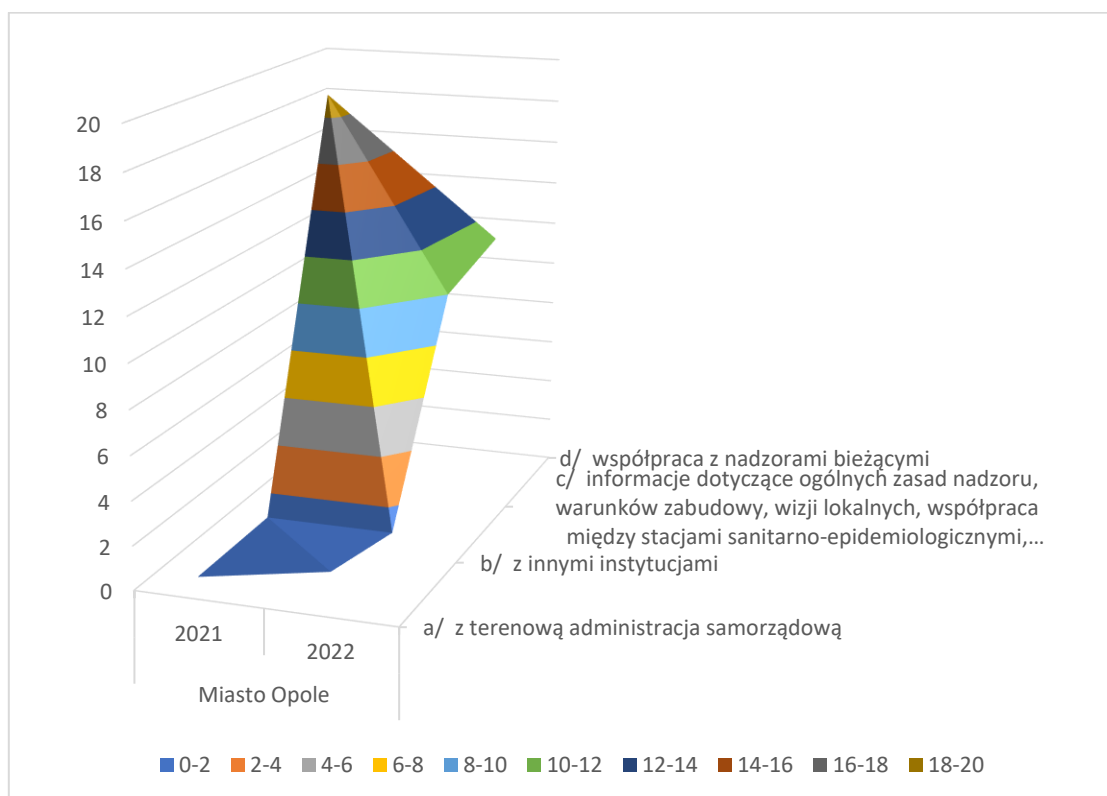
Wykres nr 2.: Wydane uzgodnienia w formie decyzji

3 przeprowadzono kontrole na obiektach				
	a/	kontrole w trakcie budowy	0	1
	b/	kontrole na obiektach przekazywanych do użytkowania w obecności Inspektora Sanitarnego z art. 56 Ustawy <i>Prawo Budowlane</i> (t.j. Dz.U z 2021r. poz.2351 z późn.zm.)	26	39
	c/	kontrole na zgłaszanych obiektach przeprowadzone na podstawie art.3 pkt. 3 Ustawy <i>o Państwowej Inspekcji Sanitarnej</i> (t.j. Dz.U z 2021r. poz.195 z późn.zm.)	0	0
	d/	Kontrole przeprowadzone w ramach sprawdzenia przestrzegania obowiązujących przepisów rozporządzenia <i>w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii</i> (t.j. Dz. U. 2021, poz. 861 z późn.zm.)	32	15

Wykres nr 3.: Przeprowadzone kontrole na obiektach

4	współpraca , sprawy różne			
	a/	z terenową administracją samorządową	1	2
	b/	z innymi instytucjami	1	1
	c/	informacje dotyczące ogólnych zasad nadzoru, warunków zabudowy, wizji lokalnych, współpraca między stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, analizy i sprawozdania	19	10
	d/	współpraca z nadzorami bieżącymi	43	39

Wykres nr 4.: Współpraca, analizy i sprawozdania

6.3. Stwierdzane nieprawidłowości

W kontrolowanych w 2022r. 39 obiektach zgłoszonych przez wnioskodawców w sprawie zajęcia stanowiska z art.56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. *Prawo budowlane* oraz po pracach budowlano –instalacyjnych, zgłoszeniu zmiany sposobu użytkowania, dla których wydawane są przez organ inspekcji sanitarnej inne decyzje lub opinie wynikające z obowiązujących przepisów nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w związku z wprowadzeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej z dniem 20 marca 2020r. stanu epidemii przeprowadzono:

- 297 wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi, nakładano kwarantanny na osoby współzamieszkujące oraz osoby z kontaktu z osoba zakażoną (w tym kwarantanny instytucjonalne)
- 23 wizji lokalnych w ramach sprawdzenia przestrzegania obowiązujących przepisów rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, które zgodnie z pismem GIS nr NK.ZN.0320.38.2020 z dnia 16.10.2020r. są wykazane w pionie epidemiologii

Wniosek:

Stan przygotowania do kontroli zgłaszanych w 2022r. obiektów był dobry. Ostatecznie obiekty uruchamiane były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności

W otrzymywanych do opiniowania dokumentacjach zdarzał się brak kompletności wniosków lub wadliwe pod względem higieniczno-sanitarnym rozwiązania. Dokumentacja była zwracana do poprawy lub wnioskodawcy byli wzywani do uzupełnienia. Zdarzały się również w opiniach o dokumentacji uwagi. Nie wydano negatywnej opinii.

W ramach sprawdzenia przestrzegania obowiązujących przepisów rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.4. Współpraca z organami administracji samorządowej

Współpraca z organami układała się dobrze.

6.5. Wnioski końcowe

Ilość spraw załatwionych przez sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2022 roku jest mniejsza w stosunku do 2021 roku.

Ogólnie można stwierdzić, że stan sanitarny zgłaszanych do kontroli obiektów nie jest zły. Zdarzają się jednak obiekty nie przygotowane właściwie – głównie ze względu na brak zgodności z dokumentacją, brak prawidłowych dokumentów wynikających z Ustawy Prawo budowlane lub ze względu na wadliwe dokumentacje.

Ostatecznie obiekty uruchamiane były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności.

7. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok - Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

7.1. Główne zadania

Do głównych zadań Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku należy nadzór nad bezpieczeństwem żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie miasta Opole.

Realizując powyższe zadania pracownicy oddziału HŻ przeprowadzają urzędowe kontrole żywności w nadzorowanych zakładach w celu stwierdzenia, czy przedsiębiorstwa przestrzegają wymagań określonych w odpowiednich przepisach.

Ponadto pracownicy oddziału prowadzą również inne czynności, które mają związek z zapewnieniem bezpieczeństwa żywności, a mianowicie:

- przeprowadzają graniczne kontrole żywności lub materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością sprowadzanych na terytorium Unii Europejskiej z krajów trzecich;
- przeprowadzają szereg kontroli doraźnych związanych z pojawieniem się w obrocie żywności mogącej stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi;
- przeprowadzają doraźne kontrole w zakładach w związku ze zgłaszanymi przez konsumentów interwencjami na nieprawidłowy stan sanitarny lub niezachowanie zasad higieny w zakładach produkujących lub wprowadzających żywność do obrotu;
- prowadzą ocenę sposobu żywienia dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych;
- kontrolują poprawność oznakowania artykułów spożywczych wprowadzanych do obrotu;
- pobierają próbki do badań laboratoryjnych celem sprawdzenia czy środki spożywcze spełniają wymagania;
- przeprowadzają ocenę procedur i dokumentacji z zakresu GHP i GMP w nadzorowanych zakładach jak również oceniają wdrożony system HACCP pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa żywności;
- prowadzone są również działania mające na celu wyeliminowanie z rynku kosmetyków, które zostały wprowadzone do obrotu bez przeprowadzenia pełnej procedury rejestracyjnej.
- kontrola legalności żywności wprowadzanej do obrotu przez internet.

Ważnym elementem kontroli stał się w ostatnich latach nadzór nad prawidłowością oznakowania suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia medycznego. W ramach powyższego prowadzone są w trakcie roku kontrole występowania w obrocie w/w środków spożywczych oraz oceny znakowania powyższych środków spożywczych, jak również kontrole składu i badania laboratoryjne produktów.

W uzasadnionych przypadkach, w razie stwierdzenia w nadzorowanych zakładach nieprawidłowości, prowadzone jest postępowanie administracyjne zmierzające do doprowadzenia zakładów do odpowiedniego stanu sanitarnego.

Ważnym elementem pracy jest przeprowadzanie kontroli odbiorowych tzn. kontroli w zakładach nowo otwieranych i wydawanie decyzji zatwierdzających zakłady do prowadzenia działalności. W związku z powyższym kontrole te są prowadzone poza ustalonym planem kontroli i realizowane na bieżąco w ramach wpływania wniosków. W 2022 roku zatwierdzono 140 zakłady.

Szczegółowe dane dotyczące prowadzonych działań przedstawione są poniżej:

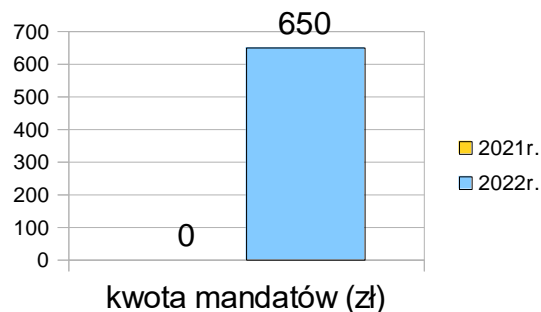
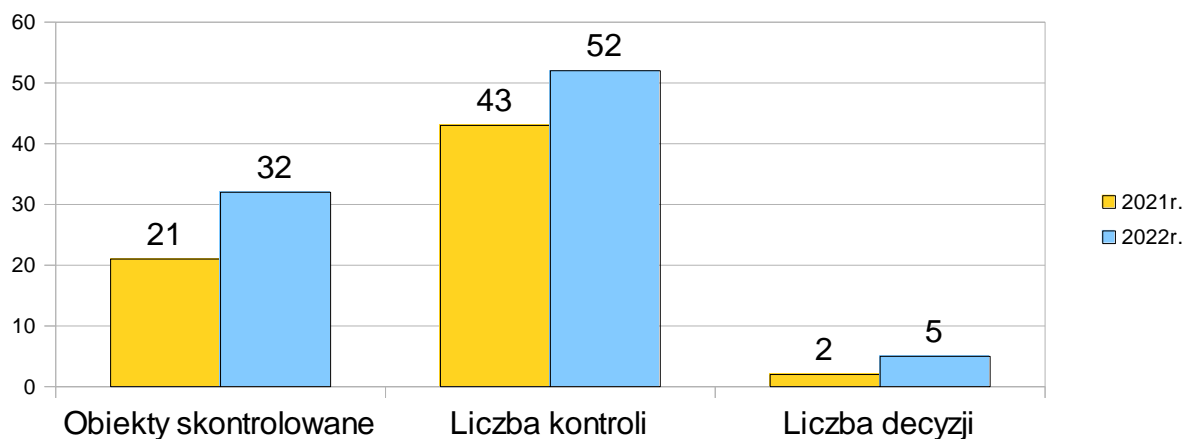
W roku 2022 nadzorem sanitarnym w mieście Opolu objęto ogółem 631 zakładów żywnościowo – żywieniowych:						
	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Wydano decyzji administracyjnych	Nałożono mandatów	Kwota	Liczba próbek
1. Zakłady produkcji żywności	32	52	5	2	650 zł	141
2. Zakłady wprowadzające żywność i przedmioty użytku do obrotu	331	371	26	11	2300 zł	140
3. Zakłady żywienia zbiorowego	259	283	50	23	7550 zł	39
4. Środki transportu	9	9	0	0	0 zł	0
5. Ogółem	631	715	81	36	10500 zł	320

7.2. Produkcja żywności

Do tej grupy zakładów należą między innymi: wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo – warzywne, młyny i inne wytwórnie żywności.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 32 obiekty, w których przeprowadzono 52 kontrole.

W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne wydano 5 decyzji w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego, ponadto na osoby odpowiedzialne nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 650 zł W zakładach produkcji żywności do badań laboratoryjnych pobrano 141 próbek środków spożywczych.

Do najczęściej stwierdzanych uchybień w tej grupie obiektów należą:

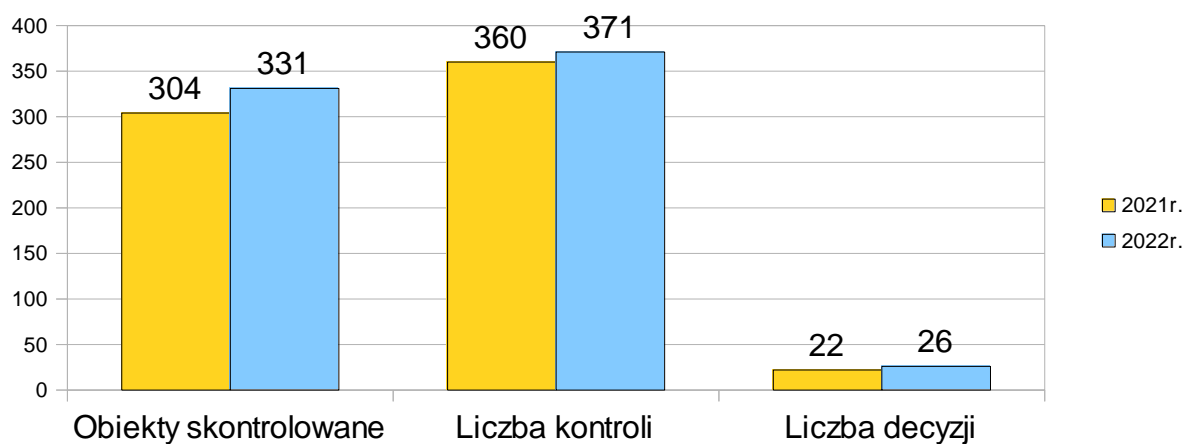
- zły stan techniczny pomieszczeń zakładu, głównie ścian, sufitów (ściany zniszczone, brudne, z odpryskami farby, sufity brudne, zawilgocone);
- drobny sprzęt produkcyjny zniszczony, uszkodzony;
- brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji systemowych z zakresu dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej i systemu HACCP.

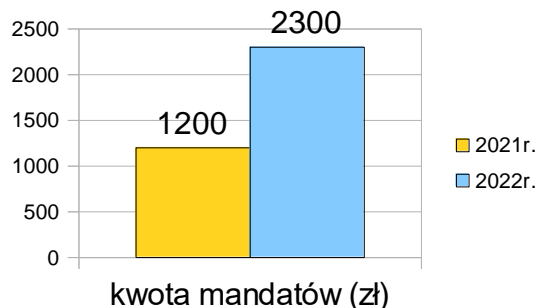
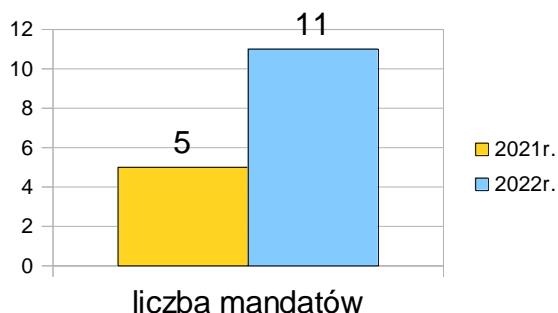
7.3. Zakłady wprowadzające żywność i przedmioty użytku publicznego

Do tej grupy zakładów należą: sklepy spożywcze, kioski spożywcze, targowiska, magazyny hurtowe i inne miejsca obrotu żywnością,

W roku sprawozdawczym skontrolowano 331 obiektów, w których przeprowadzono 371 kontroli.

W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne, zastosowano kary w postaci 11 mandatów karnych na kwotę 2300 zł oraz wydano 11 decyzji administracyjne. W zakładach wprowadzających żywność i przedmioty użytku do obrotu, do badań laboratoryjnych pobrano 140 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

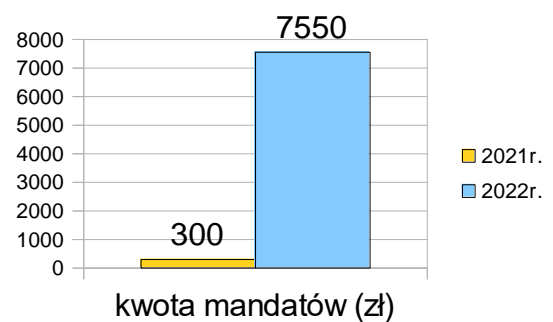
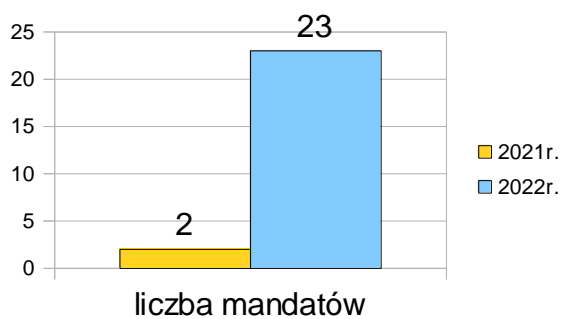
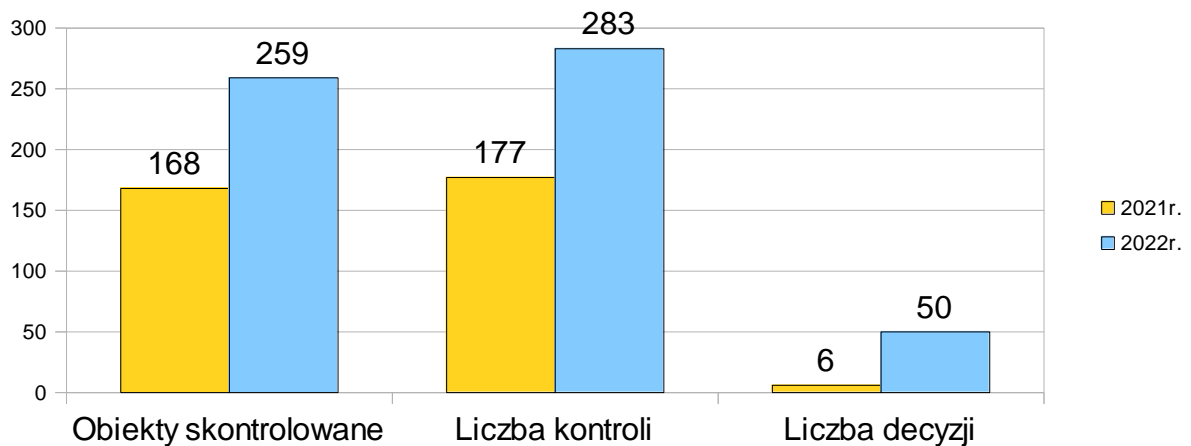
Do najczęściej stwierdzonych uchybień zaliczyć należy:

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości, bez oznakowania,
- zły stan sanitarno - techniczny pomieszczeń (zniszczone ściany z odpryskami farby, ubytki tynku, wykwity pleśni, sufity zawilgocone, brudne, z wykwitami pleśni),
- posadzka podłogowa, sprządana niedokładnie,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych (środki spożywcze przechowywane bezpośrednio na posadzce, brak segregacji asortymentowej, środki spożywcze wymagające obróbki wstępnej rozważane na jednej wadze, przechowywane niezgodnie z zaleceniami producentów);
- brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji systemowych z zakresu dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej i systemu HACCP.

7.4. Zakłady żywienia zbiorowego

Do tej grupy obiektów zaliczamy: restauracje, bary, zakłady małej gastronomii (pijalnie piwa, fast – foody i smażalnie), bloki żywienia w szpitalach, bloki żywienia w domach opieki społecznej, bloki żywienia w domach dziecka, bloki żywienia w szkołach, przedszkolach, żłobkach, koloniach, na zimowiskach, stołówki pracownicze, stołówki studenckie, bufety przy zakładach pracy.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 259 obiektów, w których przeprowadzono 283 kontroli. W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne, zastosowano kary w postaci 23 mandatów karnych na kwotę 7550 zł, oraz wydano 50 decyzji w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego. W zakładach żywienia zbiorowego, do badań laboratoryjnych pobrano 39 próbek środków spożywczych.

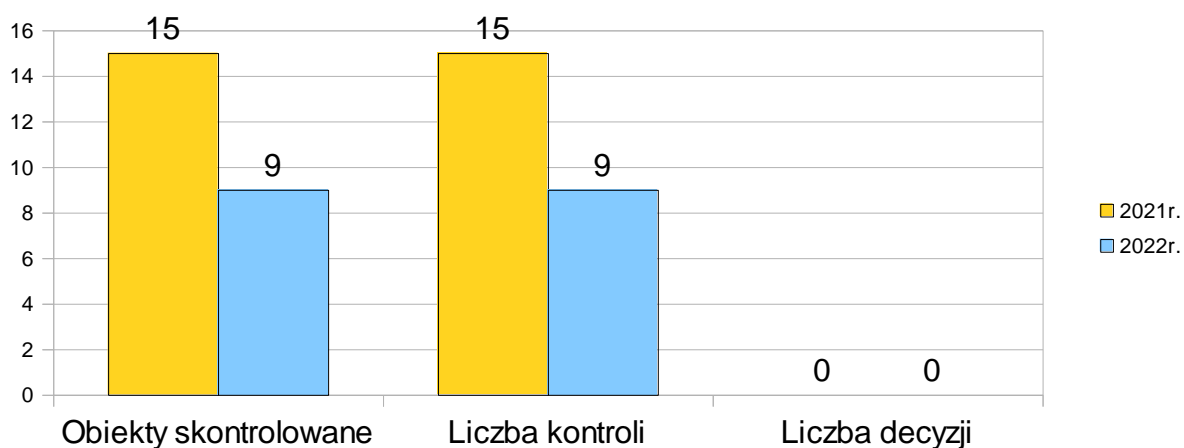

Najczęściej stwierdzane uchybienia to :

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych oraz sprzętu i urządzeń,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, nieprawidłowe przechowywanie surowców, wyrobów gotowych i środków spożywczych, brak oznakowania przechowywanych środków spożywczych,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych, niezgodne z zaleceniami producentów,
- brudne, oszronione urządzenia chłodnicze,
- brak zabezpieczenia zakładu przed owadami,
- nieprawidłowo przechowywane naczynia i sprzęt kuchenny,
- brak odpowiedniego wyposażenia umywalek do mycia rąk,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak do wglądu dokumentacji GHP/GMP, HACCAP lub w/w dokumentacja nie jest prowadzona na bieżąco (brak zapisów).

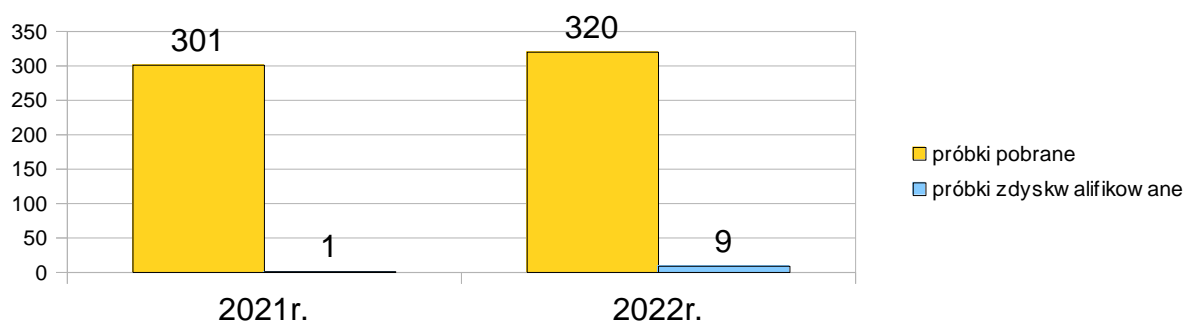
7.5. Środki transportu żywności

W 2022 roku skontrolowano 9 środków transportu przeznaczonych do przewozu środków spożywczych, w których przeprowadzono 9 kontroli. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym nie nakładano na przedsiębiorców grzywn w drodze mandatu karnego jak również nie prowadzono postępowań administracyjnych zakończonych decyzją administracyjną.

7.6. Próbki pobrane w 2022 roku

W 2022 roku pobrano 320 próbek do badań laboratoryjnych.

Próbki pobrano w celu badania w następujących kierunkach:

- zawartość glutenu w środkach spożywczych bezglutenowych – 5 próbek,
- metanol w napojach spirytusowych – 1 próbka,
- GMO – 4 próbki,
- kwasy tłuszczowe nienasycone (LA, ALA, DHA) w środkach spożywczych dla niemowląt i małych dzieci – 2 próbki,
- badanie organoleptyczne – 13 próbek,
- metale ciężkie – 12 próbek,
- mikotoksyny – 6 próbek,
- mikotoksyny i alkaloidy sporyszu – 3 próbki,
- skażenia promieniotwórcze – 2 próbki
- zawartość substancji dodatkowych – 9 próbek,
- badanie napromienienia żywności – 3 próbki,
- WWA – 5 próbek,
- pozostałości pestycydów – 20 próbek,
- obecność związków polarnych w tłuszczach – 3 próbki,
- badanie wybranych parametrów w środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia i suplementach diety – 12 próbek,
- akryloamid – 2 próbki,
- 3MCPD – 1 próbka,
- furan – 1 próbka,
- zanieczyszczenie olejami mineralnymi – 1 próbka,
- azotany – 2 próbki,
- oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych – 2 próbki,
- zawartość kofeiny w suplementach diety – 1 próbka,
- badanie środków spożywczych wzbogacanych – 2 próbki,
- zawartość histaminy – 9 próbek,
- izomery trans kwasów tłuszczowych – 2 próbki,
- zawartość jodu w soli,
- kryteria czystości substancji dodatkowych i substancji pomagających w przetwarzaniu – 2 próbki,
- zawartość kwasu erukowego- 2 próbki,
- zawartość kwasów tłuszczowych OMEGA 3,6,9 w suplementach diety – 1 próbka,
- mikrobiologia – 187 próbek,
- substancje migrujące z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – 3 próbki.

W 2022 roku zdyskwalifikowano 9 próbek, co stanowi 2,8% pobranych w Opolu próbek ogółem. W stosunku do 2021r. liczba próbek kwestionowanych uległa znacznemu zwiększeniu. Zwiększenie ilości próbek zdyskwalifikowanych w 2022r. związane jest z pobieraniem do badania dużej ilości próbek celowanych oraz podejrzeniem o wystąpienie zatrucia zbiorowego.

Próbki zdyskwalifikowane:

- 1 próbka środka spożywczego: „Serca z kurczaka świeże Superdrob”, Pakowano w atmosferze ochronnej, termin przydatności do spożycia: 10.06.2022, nr partii: 15422, której producentem jest firma Superdrob SA, ul. Armii Krajowej 80, 05-480 Karczew PL 14170501 WE pobranej w dniu 07.06.2022r. w Makro Cash and Carry, ul. Partyzancka 84, Opole. Próbka została pobrana do badań w opakowaniu oryginalnym producenta z ludy chłodniczej. Warunki przechowywania produktu były zgodne z deklaracją producenta. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych, sprawozdanie z badań znak 137/22/MZ/N/0685 z dnia 15.06.2022r., stwierdzono obecność pałeczek *Campylobacter* spp w 10g. Wyizolowany szczep zidentyfikowano jako *Campylobacter jejuni*. Ze względu na zjadliwy charakter pałeczki, która może powodować kamylobacteriozę, szczególnie niebezpieczną dla dzieci, osób starszych i chorych z obniżoną odpornością w/w środek spożywczy uznano za środek spożywczy szkodliwy dla zdrowia lub życia człowieka w myśl art. 3, ust. 3 pkt. 44 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2022r. poz. 2132 tekst jednolity). O wyniku badania powiadomiono Powiatowego Lekarza Weterynarii w Otwocku oraz producenta przedmiotowego produktu. Dodatkowo Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu wydał 1 decyzję finansową nakładającą na producenta opłatę za czynności wykonane w ramach urzędowej kontroli żywności. Ze względu na krótki termin przydatności do spożycia, sugerujący, że przedmiotowego produktu nie będzie w obrocie nie dokonano zgłoszenia produktu do Krajowego Punktu Kontaktowego Systemu Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywności Zwierząt (RASFF),.
- 1 próbka środka spożywczego „Orzechy włoskie łuskane” K-Classic, data minimalnej trwałości 26.12.2022 dystrybutor na terenie Polski: Kaufland Polska Markety Sp. z o.o., Sp.j., Aleja Armii Krajowej 47, 50-541 Wrocław pobrana do badania w dniu 12.09.2022r. w związku z interwencją konsumenta (protokół pobrania próbek nr 84/HŻ-Op/22) w Supermarkecie Kaufland, ul. Budowlanych 4b, 45-005 Opole. Podczas

pobrania próbki dokonano kontroli warunków przechowywania i ekspozycji w/w środka spożywczego w wyniku powyższego nie stwierdzono nieprawidłowości, które mogłyby mieć wpływ na jego jakość. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono „nietypowy, jełki” zapach oraz „nietypowy, jełki, intensywnie gorzki” smak próbki w/w środka spożywczego. Uznano, że ze względu na niewłaściwe cechy organoleptyczne (smak, zapach) w/w środek spożywczy jest środkiem spożywczym zepsutym w myśl art. 3, ust. 3 pkt. 46 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2022r. poz. 2132 tekst jednolity). O wyniku badania powiadomiono producenta przedmiotowego produktu, który zobowiązał się do wycofania z obrotu produktu będącego przedmiotem sprawy. Dodatkowo Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu wydał 1 decyzję finansową nakładającą na producenta opłatę za czynności wykonane w ramach urzędowej kontroli żywności. Ze względu na deklarację producenta o wycofaniu z obrotu w/w środka spożywczego oraz ze względu, że przedmiotowy produkt został kwestionowany ze względu na właściwości organoleptyczne (smak i zapach) nie dokonano zgłoszenia produktu do Krajowego Punktu Kontaktowego Systemu Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF),

- 2 próbki posiłków w formie próbek pokarmowych: „dieta bezglutenowa – kulka ryżowa (II danie z dnia 18.07.2022r.)” „sałatka – surówka obiad (II danie z dnia 20.07.2022r.)” pobranych w dniu 20.07.2022r. w Restauracji „Niebo w Gębie” ul. Strzelecka 80A, 45-525 Opole. Posiłki z których pobrano próbki wyprodukowano przez zakład w ramach usług cateringowych. Urzędową kontrolę żywności przeprowadzono w związku z interwencją konsumenta. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono dużą liczbę Enterobacteriaceae w próbce Dieta bezglutenowa (kulka ryżowa) (II danie) 18.07.2022 więcej niż $1,5 \times 10^7$ jtk/g; w próbce sałatka-surówka obiad II danie 20.07.2022 uzyskano wynik $5,2 \times 10^4$ jtk/g., w związku z tym uznano w/w środki spożywcze za zepsute i tym samym zgodnie z art. 14 Rozporządzenia (WE) Nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U.L.031 z 01.02.2002r.) za niebezpieczne. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu wydał 1 decyzję finansową nakładającą na producenta opłatę za czynności wykonane w ramach urzędowej kontroli

żywności oraz wszczęto postępowanie u producenta w celu usunięcia nieprawidłowości, które spowodowały zastany stan rzeczy,

- 5 próbek środka spożywczego „Lody z automatu waniliowe” pobranych w dniu 08.06.2022r. w Kawiarni Sopelek, ul. Krakowska 15-17, 45-018 Opole. W 4 na 5 próbkach stwierdzono przekroczenie liczby Enterobacteriaceae określonej w Załączniku I, Rozdział 2, pkt. 2.2.8 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str.1 z póź. zm.). Zgodnie z w/w rozporządzeniem w wypadku niezadowolających wyników zakład podjął działania mające na celu poprawę higieny produkcji. Producent poinformował o wdrożeniu działań naprawczych. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu wydał 1 decyzję finansową nakładającą na producenta opłatę za czynności wykonane w ramach urzędowej kontroli żywności.

7.7. Współpraca z innymi instytucjami

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna prowadzi współpracę z Inspekcją Weterynaryjną w oparciu o zawarte porozumienie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu opracowuje roczne harmonogramy wspólnych kontroli obiektów znajdujących się pod wspólnym nadzorem. Dwa razy w roku zgodnie z porozumieniem, przeprowadzana jest aktualizacja listy obiektów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną. W roku 2022r. przeprowadzono 1 wspólną kontrolę w zakładach objętych wspólnym nadzorem rzez Państwową Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną

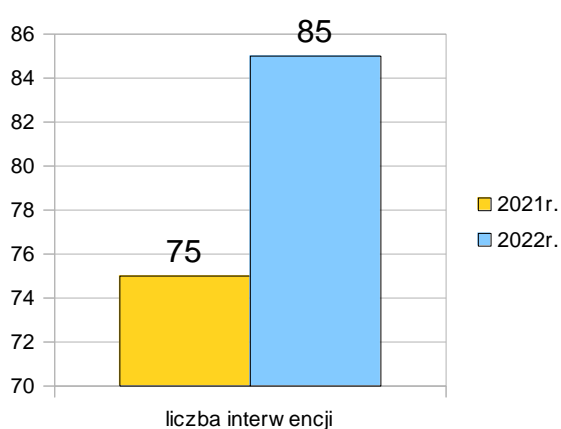
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w roku sprawozdawczym przeprowadził również 2 wspólne kontrole z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, które dotyczyły zakładów produkcji pierwotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w 2022r. nie prowadził żadnej kontroli z przedstawicielami Inspekcji Farmaceutycznej w zakładach podlegających nadzorowi IF.

7.8. Interwencje

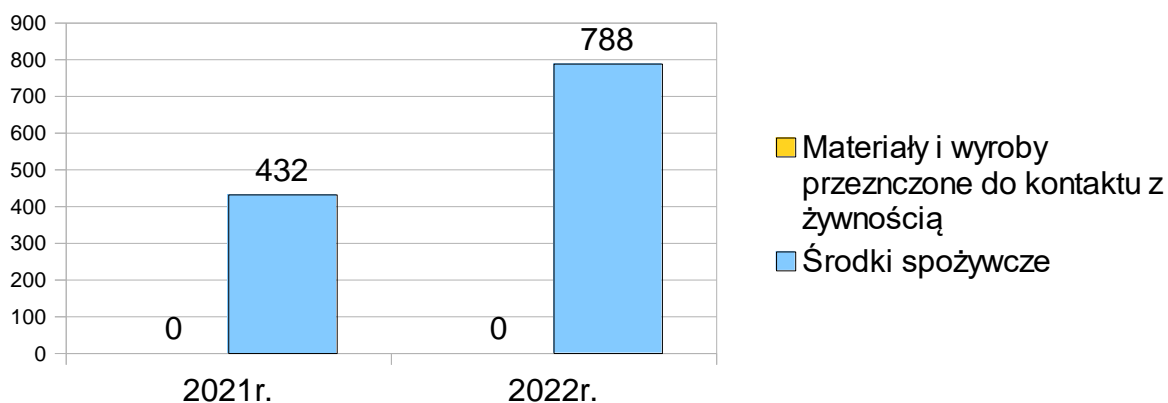
W związku z interwencjami konsumentów (są realizowane priorytetowo) oraz informacjami przesyłanymi z innych organów kontrolnych dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego obiektów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu przeprowadził 85 kontroli, w wyniku których stan sanitarno – higieniczny uległ poprawie, a środki spożywcze złej jakości zdrowotnej zostały wycofane z obrotu.

Wobec osób odpowiedzialnych za nieprawidłowy stan sanitarny zastosowano sankcje w postaci mandatów karnych w stosownych przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne.

7.9. Import i export

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu sprawował także nadzór nad importem i eksportem środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzając kontrole i wydając świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy / materiał lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością przekraczający granicę. W roku sprawozdawczym w związku z granicznymi kontrolami sanitarnymi przeprowadzono 788 kontroli importowanych i eksportowanych środków spożywczych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli wydano 788 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych

7.10. Środki zastępcze

W roku 2022r. przeprowadzono 8 kontroli w związku z podejrzeniem wprowadzania do obrotu środków zastępczych, które nie potwierdziły wprowadzania do obrotu środków zastępczych.. Prowadzony monitoring stron internetowych nie wykazał aby strony oferujące środki zastępcze były prowadzone przez podmioty lub przez osoby zamieszkałe w Opolu lub na terenie powiatu opolskiego.

7.11. Covid-19

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii na terytorium RP, Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku prowadził również działania mające na celu zminimalizowania skutków rozprzestrzeniania się epidemii na terenie miasta Opolu, przy których współpracowano i innymi instytucjami takimi jak Komendy Policji. Do głównych działań podjętych w celu ograniczania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 należy zaliczyć:

- Prowadzenie wywiadów epidemiologicznych
- Prowadzenie kontroli w zakresie bezpieczeństwa przeciwepidemicznego (związanych z przestrzeganiem określonych ograniczeń zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii), których łącznie przeprowadzono 35 kontroli,
- Udzielanie informacji obywatelom/przekazywanie wytycznych przeciwepidemicznych.

8. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok – Oddział Epidemiologii

8.1. Główny kierunek działania

Główny kierunek działania Oddziału Epidemiologii to:

1. nadzór nad sytuacją epidemiologiczną chorób zakaźnych oraz ich profilaktyka,
2. bieżący monitoring nad gospodarką preparatami szczepionkowymi i wykonawstwem szczepień ochronnych,
3. nadzór nad placówkami służby zdrowia.

Zaplanowano:

- 6 kontroli w placówkach typu zamkniętego, wykonano 9
- 26 kontroli punktów szczepień, wykonano 27
- 128 kontroli w prywatnych placówkach, wykonano 139
- 50 kontroli w placówkach leczenia ambulatoryjnego, wykonano 55
- 14 innych kontroli, wykonano 18
- 1 kontrolę posesji, wykonano 1
- 1 kontrolę zakładów DDD, wykonano 0

Ponadto :

- w przypadku chorób zakaźnych przeprowadzono w Oddziale Epidemiologii 6302 dochodzenia epidemiologiczne,
- zarejestrowano 93 nosicieli pałeczek salmonella,
- objęto nadzorem 8 osób z kontaktu z chorym/nosicielem wirusa HBV, HCV,
- przeprowadzono 41 kontroli obiektów w związku z wystąpieniem pandemii (powiat ziemski i grodzki),
- wydano 35 decyzji administracyjnych.

8.2. Sytuacja epidemiologiczna w powiecie grodzkim opolskim

Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych ilustruje tabela nr 1.

W 2022r. odnotowano wzrost wskaźników zapadalności na 100 tysięcy mieszkańców, na takie choroby jak: szkarlatyna, inwazyjna choroba meningokokowa, inwazyjna choroba pneumokokowa, zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, borelioza, ospa wietrzna, WZW typu B i WZW typu C.

Nie odnotowano zachorowań na różyczkę, WZW typu A i odrę.

Spadek zachorowań odnotowano na świnkę, zakażenie HIV oraz SARS-CoV-2 / COVID-19.

Na tym samym poziomie utrzymywały się zachorowania na salmonellozy, krztusiec, inwazyjną chorobę wywołaną przez *heamophilus influenzae*.

Analiza zachorowań na niektóre choroby zakaźne
zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców w powiecie grodzkim Opole w latach 2021-2022

Tabela nr 1

JEDNOSTKA CHOROBOWA	OPOLE		MIASTO I POWIAT OPOLE		WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE		POLSKA	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
SALMONELOZY-ZATR. POKARM.	18,81	17,37	17,13	16,17	18,29	15,87	21,73	17,15
KRZTUSIEC	1,56	1,58	0,79	1,62	0,51	1,06	0,48	0,99
SZKARLATYNA - (PŁONICA)	10,19	22,11	5,97	16,57	6,16	26,66	6,94	33,09
INWAZYJNA CHOROBA <i>Neisseria meningitidis</i>	0,0	0,79	0,0	0,40	0,10	0,11	0,28	0,30
INWAZYJNA CHOROBA <i>Streptococcus pneumoniae</i>	0,78	11,85	1,99	8,49	2,26	5,40	2,49	5,71
INWAZYJNA CHOROBA <i>Haemophilus influenzae</i>	0,78	0,79	0,39	0,40	0,10	0,63	0,14	0,39
ZAPAL. OPON MÓZG-RDZEN.	10,97	15,79	8,36	11,32	5,54	5,85	1,52	2,69
BORELIOZA	41,54	67,92	44,62	59,81	52,30	63,06	32,75	45,43
OSPA WIETRZNA	144,24	334,06	142,65	288,16	163,46	512,07	151,12	449,34
RÓŻYCZKA	0,0	0,0	0,0	0,40	0,10	0,32	0,13	0,40
WZW TYP A	0,0	0,0	0,0	0,40	0,0	1,27	0,24	0,61
WZW TYP B	1,56	3,95	1,19	2,83	1,95	3,18	4,06	6,54
WZW TYP C	3,91	15,0	2,78	10,10	2,16	6,03	3,27	6,62
ODRA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,03	0,07
ZAKAŻENIA HIV	7,83	3,16	7,17	2,83	2,98	2,75	3,42	6,58
ŚWINKA	1,56	0,79	0,79	1,21	1,44	1,59	1,27	2,42
SARS-CoV-2 / COVID-19	9052,92	8151,76	7688,87	6808,77	6926,45	6010,61	7426,94	6140,39

Tabela nr 1. Analiza zachorowań na niektóre choroby zakaźne zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców w powiecie grodzkim opolskim w latach 2021-2022

8.3. Programy profilaktyczne w obszarze szczepień ochronnych.

W trakcie realizacji programu szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego dla dziewczynek w 13 roku życia, w październiku zaszczepiono 273 dziewczynki, a w wyniku kontynuacji rozpoczętego w październiku 2017r. programu bezpłatnego szczepienia p/grypie dla seniorów – w 2022r. zaszczepiono 2805 osób.

W roku 2022 ponownie zanotowano wzrost liczby dzieci nieszczepionych przeciw wybranym chorobom zakaźnym objętych obowiązkiem szczepień w stosunku do roku wcześniejszego.

Przyczyna \ Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
odrębność kulturowa, religijna lub etniczna	28	30	22	15	8	2
wpływ środowisk propagujących medycynę alternatywną	32	24	4	6	6	4
wpływ ruchów antyszczepionkowych	137	179	256	281	410	728
wcześniej NOP u osoby zobowiązanej	3	5	1	1	3	6
nieznana przyczyna	365	529	560	682	971	1113
RAZEM	565	767	843	985	1398	1853

Tabela nr 2. Liczba środowisk opornych w związku z uchylaniem się od obowiązku szczepień na koniec roku wg przyczyn

Analiza przyczyn nasilania się tego zjawiska wskazuje, że najszybszy wzrost liczby osób uchylających się od obowiązku wykonywania szczepień ochronnych dotyczy grupy, która odmawia podania przyczyny niechęci do wykonania szczepień (60,00%) oraz osoby, które za powód uchylania się, podają wpływ ruchów antyszczepionkowych (39,3%). Tabela nr 2.

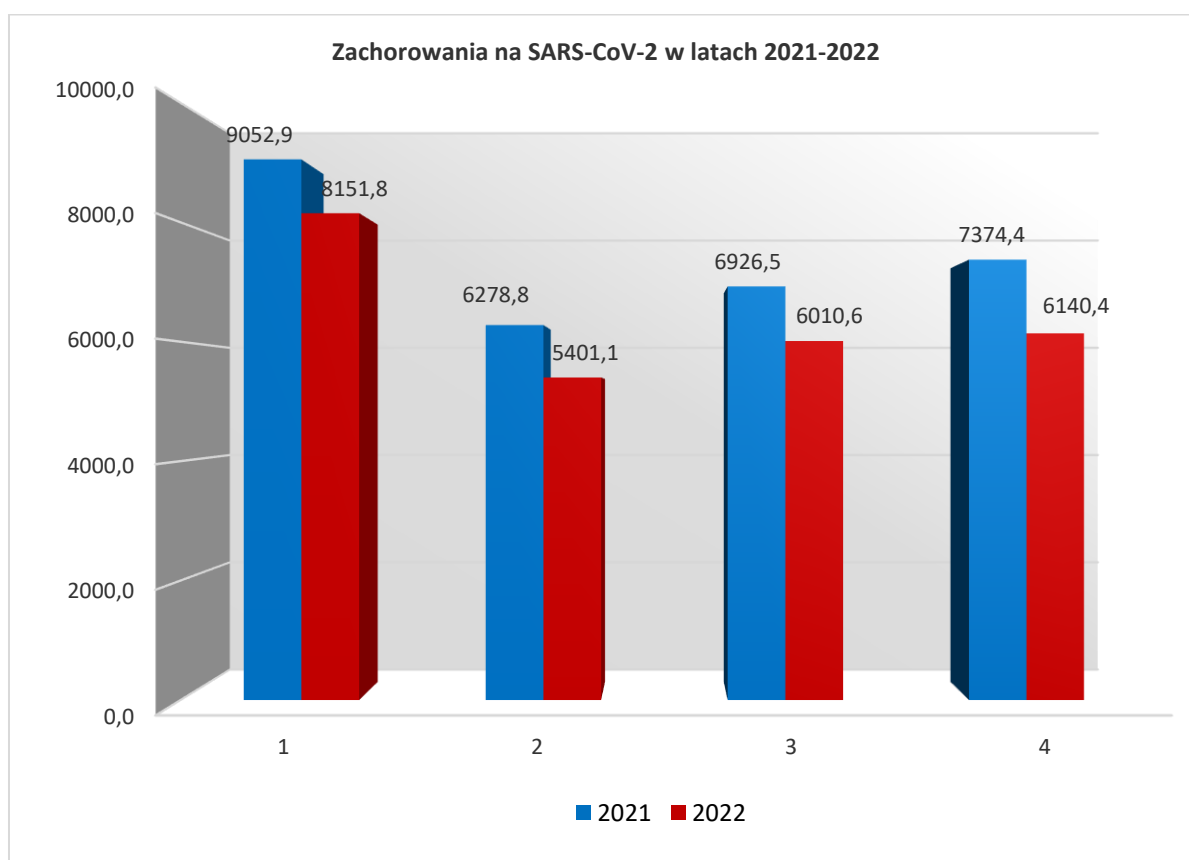
Realizacja Programu Szczepień Ochronnych odgrywa istotną rolę w kształtowaniu zdrowia publicznego. Spadek w kolejnych latach realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych może przynieść niekorzystne skutki zdrowotne w postaci wzrostu zachorowań na choroby zakaźne.

8.4. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne

Rok 2022 był kolejnym rokiem zdominowanym trwającą na świecie pandemią **Covid-19** wywołaną wirusem SARS-CoV-2. W stosunku do roku ubiegłego zanotowano, podobnie jak na terenie całego kraju, spadek ogólnej liczby przypadków zakażeń i zachorowań (Tabela nr 3 i Wykres nr 1).

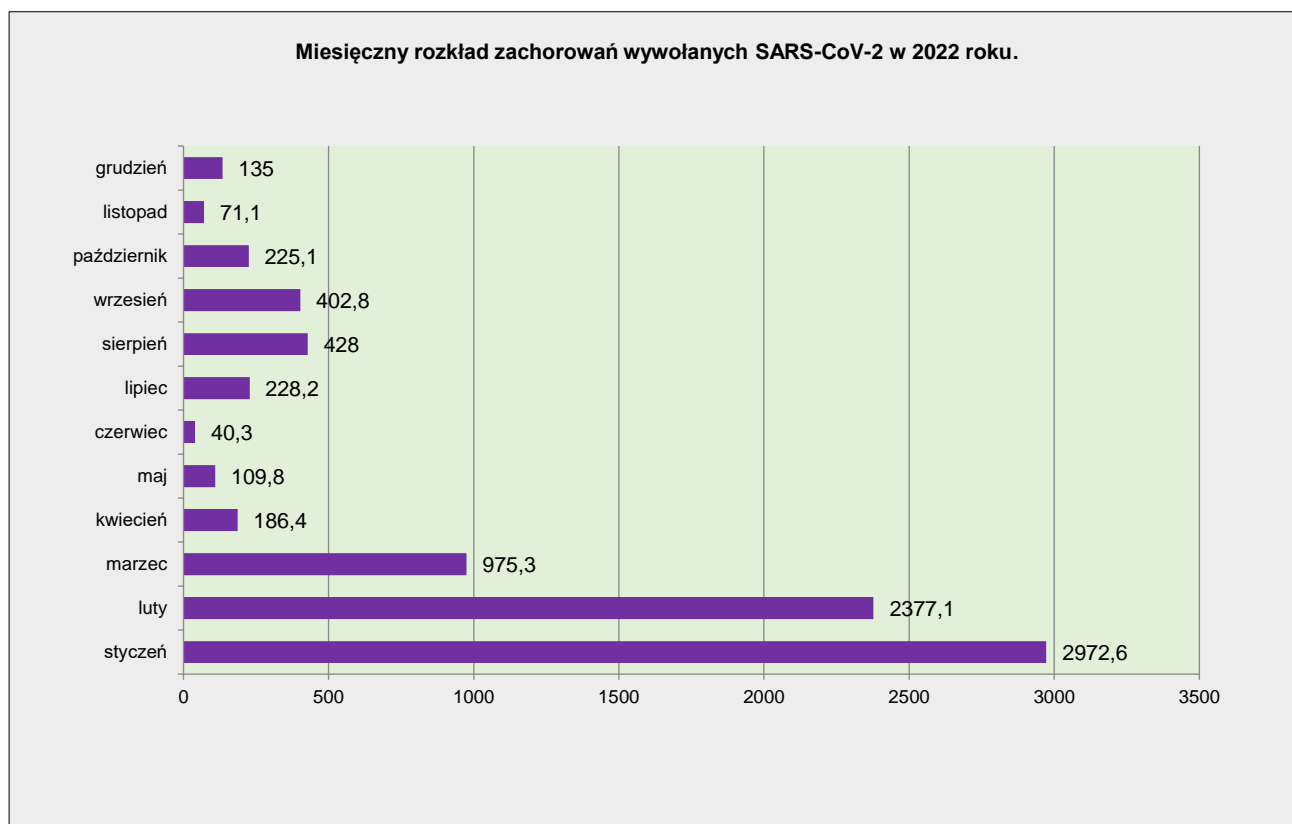
Opole				Powiat opolski				Województwo opolskie				Polska			
2021		2022		2021		2022		2021		2022		2021		2022	
l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.
11548	9052,92	10322	8151,76	7748	6278,81	6525	5401,13	67415	6926,45	56811	6010,61	2828380	7374,37	2343310	6140,39

Tabela nr 3. Zachorowania na SARS-CoV-2 w latach 2021-2022 w powiecie grodzkim Opole zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wykres nr 1. Zachorowania na SARS-CoV-2 w latach 2021-2022 w powiecie grodzkim Opole

W powiecie grodzkim Opole zarejestrowano łącznie 10322 przypadki zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz zachorowań na Covid-19, najwięcej w I kwartale roku (Wykres nr 2). Duży spadek zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz zachorowań na Covid-19 w kolejnych miesiącach roku spowodowany był zmianą zasad przeprowadzania testów w kierunku SARS-CoV-2 do czego przyczyniła się zmiana obrazu klinicznego zachorowań. Od 1 kwietnia 2022 zmieniono zasady kierowania na bezpłatne testy PCR pacjentów przez lekarzy POZ. Równocześnie zniesiono też obowiązek izolacji, kwarantanny oraz noszenia maseczek.

Wykres nr 2. Rozkład zachorowań wywołanych SARS-CoV-2 w powiecie grodzkim Opole w 2022 roku, wg daty zachorowania zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

W 2022 roku na terenie miasta Opola w związku z występowaniem pandemii:

- przeprowadzono 10639 wywiadów w przypadku zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (w tym 5401 przez pracowników Oddziału Epidemiologii)
- nakładano kwarantannę na osoby z kontaktu oraz współzamieszkujące z osobami zakażonymi (do 28.03.2022r.)

- w związku z prowadzeniem szczepień ochronnych przeciwko SARS-CoV-2 w powiecie grodzkim Opole w pełni zaszczepionych jest 100 055 osób,
- odnotowano 38 ognisk wywołanych wirusem SARS-CoV-2 w zakładach opieki zdrowotnej (zachorowało 272 pacjentów oraz 55 osób z personelu),
- udzielano indywidualnych informacji osobom zakażonym oraz osobom objętym kwarantanną (długość trwania izolacji/kwarantanny, zasady izolacji/ kwarantanny itp.),
- system pracy tutejszej Stacji został dostosowany do potrzeb i przebiegał w dni robocze w systemie dwuzmianowym, w soboty, niedzielę i święta wyznaczone zostały dyżury całonocne,
- współpracowano z pracownikami służby zdrowia, policją, strażą graniczną i zakładami pracy,
- 24h/dobę obsługiwany był telefon alarmowy,
- na bieżąco rejestrowano i uzupełniano informacje na temat występujących ognisk zakażeń (między innymi dot. ilości osób zakażonych, skierowanych na kwarantannę, ilości przeprowadzonych testów),
- ogółem przeprowadzono 596 kontroli obiektów w tym 41 przez pracowników Oddziału Epidemiologii (łącznie w powiecie grodzkim i ziemskim),
- zarejestrowano 95 zgonów, w których przyczyną wyjściową, wtórną lub bezpośrednią było zakażenie wirusem SARS-CoV-2, w tym 11 bez chorób współistniejących,
- system SEPIS obsługiwany był codziennie w godzinach od 7-21 (przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych, nakładanie i korygowanie okresu kwarantann, odpowiadanie na pytania mieszkańców) oraz na bieżąco według potrzeb uzupełniano informację w EWP.

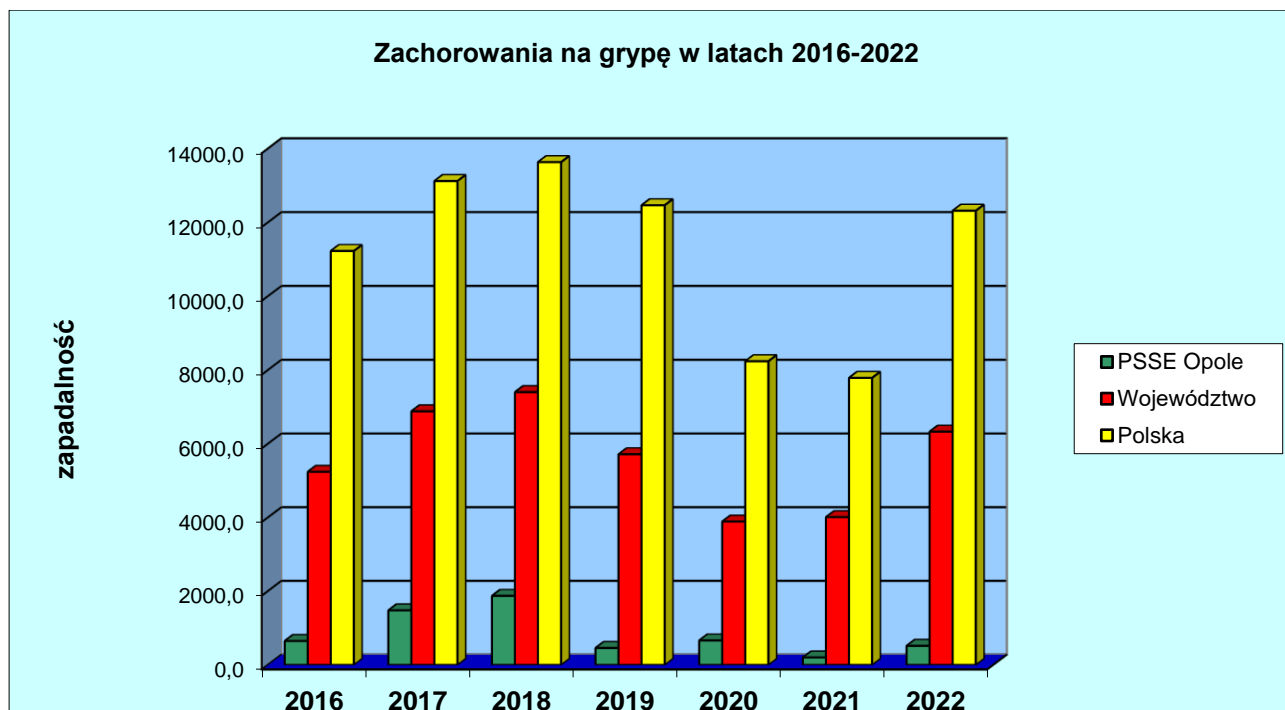
W 2022r. okres występowania epidemicznych zachorowań na **grype** i zachorowań grypopodobnych przypadków na I i IV kwartał roku. Zgodnie z Tabelą nr 4 i Wykresem nr 3, zapadalność na grypę na terenie działania tut. Stacji była niższa niż na terenie województwa czy Polski. Należy domniemywać, że sytuacja ta spowodowana jest niedopełnianiem obowiązku zgłaszania zachorowań przez lekarzy.

Na rynku są powszechnie dostępne skuteczne szczepionki przeciwko grypie sezonowej. Programy refundowanych szczepień prowadzone są zarówno na poziomie lokalnym (Urząd Miasta Opole – osoby powyżej 65 rż.) jak i centralnym (Ministerstwo Zdrowia – seniorzy, kobiety w ciąży, dzieci, osoby z grup ryzyka). Towarzyszące im kampanie informacyjne mają na celu zwiększenie, nadal niewystarczającego poziomu zaszczepienia populacji.

Zgodnie z danymi z rocznego sprawozdania MZ-54, przeciwko grypie zostało zaczeponych 3,16% społeczeństwa (dot. powiatu grodzkiego i ziemskiego).

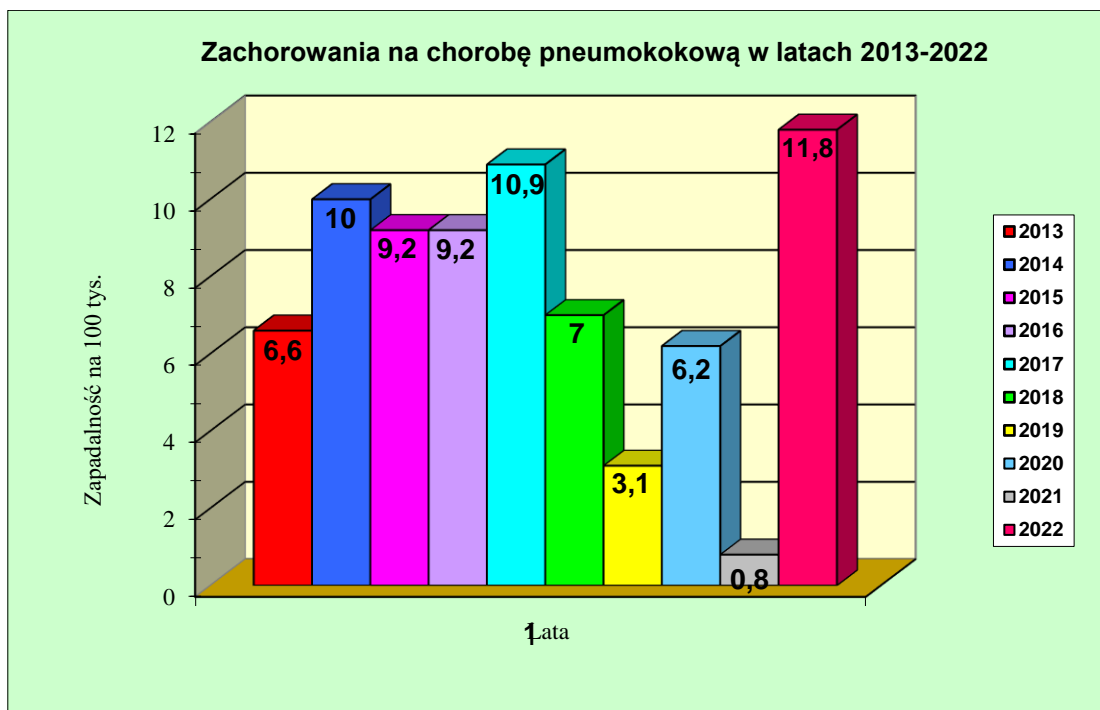
ROK	Grypa zidentyfikowana Opole - miasto	Grypa zidentyfikowana PSSE	Grypa niezidentyfikowana PSSE	Grypa niezidentyfikowana woj. opolskie	Grypa niezidentyfikowana Polska
2016	10,1	5,5	650,4	5 243,61	11 229,7
2017	6,2	3,2	1 481,6	6 886,1	13 125,1
2018	31,2	13,5	1 874,6	7 406,7	13 637,1
2019	5,5	3,6	460,5	5 720,7	12 469,24
2020	10,2	8,3	664,7	3 892,8	8 243,7
2021	0,8	0,4	203,0	4 013,4	7 792,5
2022	30,8	21,0	518,9	6 334,2	12 320,7

Tabela nr 4. Zachorowania na grypę w latach 2016-2022 w powiecie grodzkim Opole zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

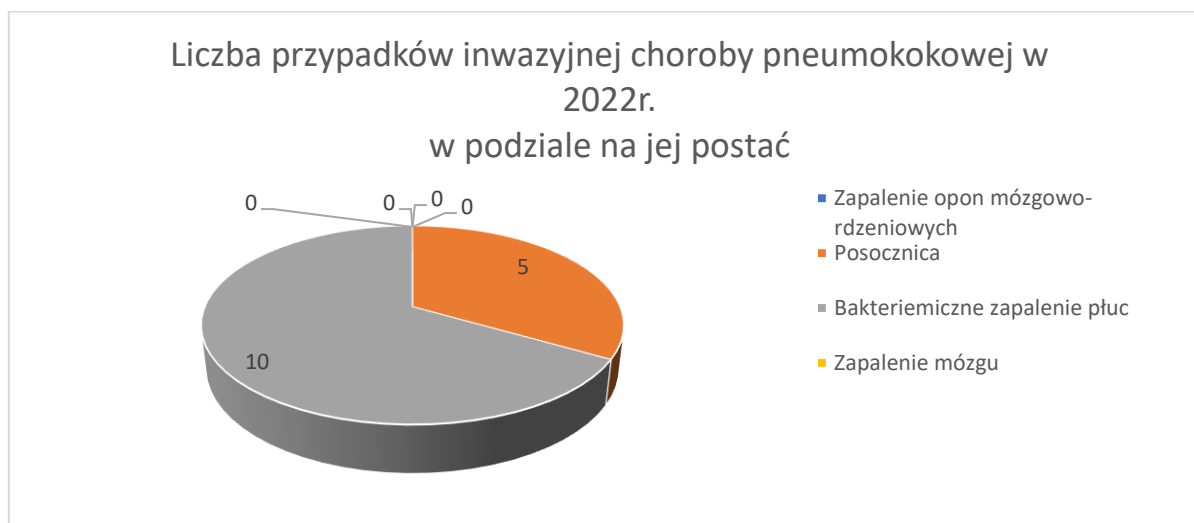
Wykres nr 3. Zachorowania na grypę w latach 2016-2022 w powiecie grodzkim Opole

W 2022 r. zanotowano wzrost zapadalności na inwazyjną chorobę pneumokokową (Wykres nr 4).

Wykres nr 4. Zachorowania inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* w latach 2013-2022 w powiecie grodzkim Opole

Spośród 15 zgłoszonych przypadków dwie trzecie stanowiły przypadki bakteryjnego zapalenia płuc, zaś jedną trzecią przypadki posocznicy. Nie zanotowano innych postaci choroby (Wykres nr 5). Wszystkie zachorowania wystąpiły u osób powyżej 50 r.ż., czyli w populacji nie objętej programem szczepień ochronnych przeciwko pneumokokom. Ponadto u części chorych wykryto równolegle infekcje wywołane wirusem SARS-CoV-2.

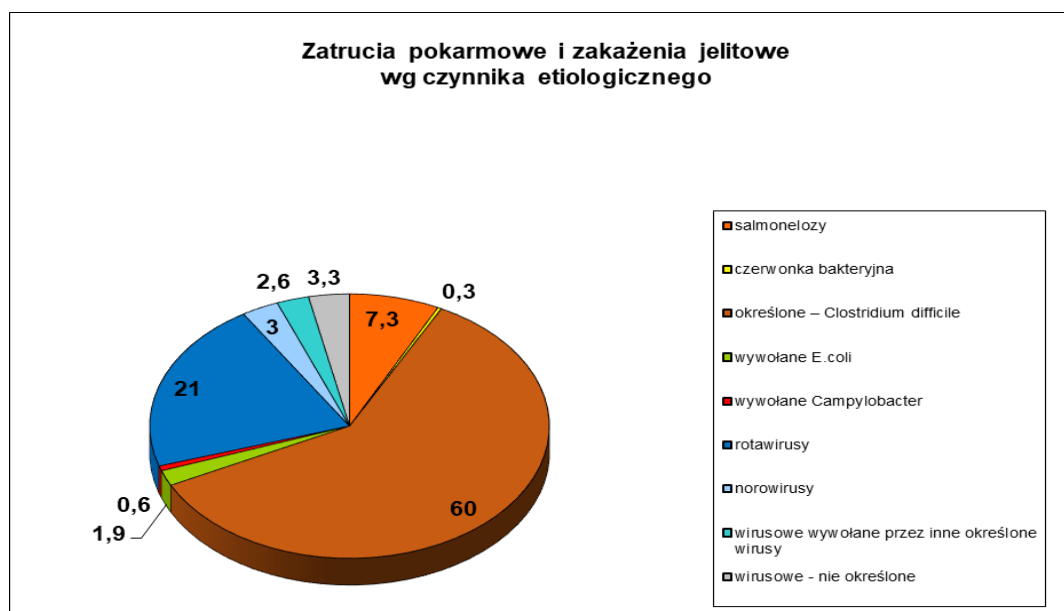

Wykres nr 5. Liczba przypadków inwazyjnej choroby pneumokokowej w 2022r. w podziale na jej postać

W 2022 roku rozkład czynników wywołujących **zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe**, kształtują się podobnie jak w roku ubiegłym tj. z przewagą zakażeń bakteryjnych (Tabela nr 5 i Wykres nr 6).

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego		l.zach.	%
Ogółem		302	100
bakteryjne –70,1%	salmonelozy	22	7,3
	czerwonka bakteryjna	1	0,3
	określone – Clostridium difficile	181	60,0
	wywołane <i>E.coli</i>	6	1,9
	wywołane <i>Campylobacter</i>	2	0,6
wirusowe – 29,9%	rotawirusy	63	21,0
	norowirusy	9	3,0
	inne określone	8	2,6
	nieokreślone	10	3,3

Tabela nr 5. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie grodzkim Opole w 2022 roku.

Wykres nr 6. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie grodzkim Opole w 2022 roku.

Biorąc pod uwagę czynniki bakteryjne nadal najczęściej zachorowań powoduje pałeczka *Clostridioides difficile* – 85,38% (w 2021r. 90,78%) następnie salmonellozy – 10,37% (w 2021r. 8,53%). Zanotowano jeden przypadek czerwonki, która nie była odnotowywana od 20 lat.

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych nadal najczęściej identyfikowane były rotawirusy – 70,00% (w 2021r. 37,25%,).

W 3,31% zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych czynniki etiologiczny nie został wykryty (w 2021 – 2,90%).

W 2022r. zarejestrowano 93 nosicieli pałeczki salmonella. Spośród zidentyfikowanych nosicieli 69 osób wykonywało badania na nosicielstwo w związku z zamiarem podjęcia pracy lub pracą w bezpośrednim kontakcie z żywnością (odpowiednio 55 i 14 osób). Wszystkie osoby skierowano na ponowne badania w ramach nadzoru epidemiologicznego, natomiast na osoby pracujące nałożono decyzje administracyjne odsunięcia od pracy w bezpośrednim kontakcie z żywnością do czasu uzyskania trzykrotnych ujemnych wyników badań w kierunku Salmonella (łącznie 28 decyzji).

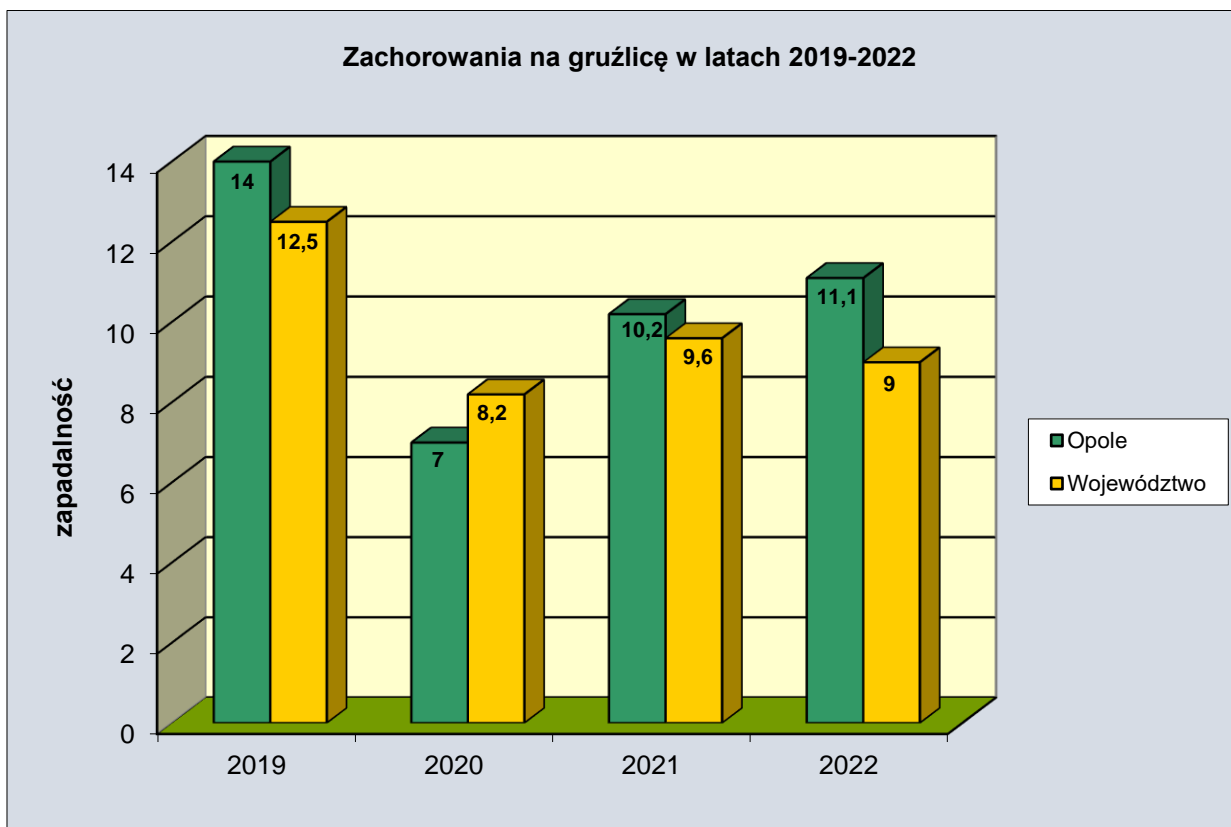
W 2022 roku zachorowania na **gruźlicę** utrzymywały się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym - odnotowano 14 przypadków (Tabela nr 6 i Wykres nr 7).

W 12 przypadkach wystąpiła postać płucna, zaś u jednej osoby dodatkowo zdiagnozowano postać pozapłucną – gruźlicę układu moczowo-płciowego. Częściej chorują mężczyźni (12 przypadków) niż kobiety (2 przypadki). Odnotowano 2 zgony z powodu gruźlicy oraz wystąpiły trzy wznowy.

U dzieci do 14 roku życia zachorowania nie wystąpiły.

Zachorowania na gruźlicę															
Powiat grodzki Opole								Województwo opolskie							
2019		2020		2021		2022		2019		2020		2021		2022	
l.zach.	zapałalność	l.zach.	zapałalność	l.zach.	zapałalność	l.zach.	zapałalność	l.zach.	zapałalność	l.zach.	zapałalność	l.zach.	zapałalność	l.zach.	zapałalność
18	14,0	9	7,0	13	10,2	14	11,1	123	12,5	81	8,2	94	9,6	85	9,0

Tabela nr 6. Zachorowania na gruźlicę w latach 2019-2022 w powiecie grodzkim Opole zapałalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wykres nr 7. Zachorowania na gruźlicę w latach 2019-2022 w powiecie grodzkim Opole

W 2022 roku zarejestrowano trzy przypadki ospy małej. Wszystkie osoby podlegały hospitalizacji, a zachorowania miały łagodny przebieg, dotyczyły wyłącznie mężczyzn (w wieku 26 i 36 lat -dwie osoby). Objęto nadzorem dwie osoby z kontaktu oraz wydano 1 decyzję na kwarantannę. Wydane zostały zalecenia dla pracowników sektora ochrony zdrowia dotyczące zapobiegania transmisji w podmiotach świadczących usługi zdrowotne.

W 2022 roku zgłoszono dwa przypadki zatrucia grzybami. Zatruciu uległy dwie osoby (matka z dzieckiem), które były leczone w ośrodkach toksykologii w Warszawie i w Sosnowcu. Przyczyną zatrucia był muchomor sromotnikowy, zebrany w czasie grzybobrania i własnoręcznie przyrządzony.

Ostatnio zatrucia grzybami były rejestrowane w 2005 roku.

8.5. Ogniska zakażeń szpitalnych

W 2022 roku do PIS w Opolu zgłoszono, zarówno z powiatu grodzkiego jak i ziemskiego 48 ognisk zakażeń szpitalnych, to o 22 mniej niż w roku wcześniejszym.

W ogniskach łącznie zachorowało 380 osób, w tym 55 osób z personelu (dla porównania w 2021r. 683 osoby, w tym 135 personelu).

Etiologię zakażeń we wszystkich przypadkach ustalono w oparciu o przeprowadzone badania laboratoryjne (w roku 2021r. 98,57 %).

W roku 2022, tak jak i w dwóch latach poprzednich, najczęstszym czynnikiem etiologicznym w zgłaszanych ogniskach był wirus SARS-CoV-2 – (w 38 ogniskach 272 chorych) oraz pałeczka *Clostridioides difficile* – (w 6 ogniskach 23 chorych).

Odnotowano jedno ognisko spowodowane szczepem wielolekoopornym (*Klebsiella pneumoniae* MBL+) obejmujące 10 osób chorych/skolonizowanych oraz 8 innych przypadków transmisji ww. drobnoustroju.

W 2022r., ogniska szpitalne, pod względem postaci klinicznych w 85,42% stanowiły zakażenia układu oddechowego oraz w 12,5% zakażenia przewodu pokarmowego (w 2021r. analogicznie 68,57% i 28,57 %).

Izolacja osób chorych/skolonizowanych szczepami wielolekoopornymi w placówkach służby zdrowia przysparza coraz więcej trudności. Istotnym problemem jest brak możliwości zapewnienia prawidłowych warunków izolacji, na co składa się brak izolatek na poszczególnych oddziałach szpitalnych oraz brak możliwości kohortacji pacjentów, a także mała ilość personelu i coraz więcej przypadków zachorowań/kolonizacji pacjentów tymi szczepami (w 2022r. od 4 osób chorych, drobnoustrój przeniesiony został na 14 innych pacjentów).

Z informacji otrzymanych z podmiotów leczniczych wynika, że we wszystkich ogniskach podjęto skuteczne działania w celu ich wygaszenia. We wszystkich szpitalach powołane są zespoły kontroli zakażeń szpitalnych.

W 2022r. łącznie (ogniska i indywidualne) zgłoszono 55 zidentyfikowanych przypadków zachorowań/kolonizacji szczepami wielolekoopornymi u pacjentów hospitalizowanych w szpitalach funkcjonujących na terenie tut. Stacji. Najczęstszym czynnikiem etiologicznym była *Klebsiella pneumoniae* KPC(+) oraz *Klebsiella pneumoniae* MBL(+).

8.6. Ocena sanitarna placówek ochrony zdrowia

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły głównie:

- postępowania z odpadami medycznymi - stwierdzono w 37 podmiotach (nieaktualne procedury, brak rejestru temperatur w lodówce z odpadami, itp.)
- sterylizacji - stwierdzono w 77 podmiotach (brak powiązania procesu sterylizacji z pacjentem, brak prawidłowej kontroli procesu sterylizacji, itp.).

W przypadku trzech placówek wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i nałożono mandaty karne.

Nadal w placówkach problem sprawia prawidłowe opracowanie procedur oraz prowadzenie dokumentacji kontroli wewnętrznych.

8.7. Wnioski:

1. Pandemia wywołana wirusem SARS-CoV-2 wyraźnie straciła na sile, o czym świadczy spadek zgłaszanych przypadków zachorowań i zakażeń oraz zgonów związanych z Covid-19.
2. Odnotowano wzrost zgłaszanych chorób zakaźnych innych niż Covid-19, co związane jest ze zniesieniem ograniczeń i nakazów wprowadzonych na czas trwania pandemii.
3. Poziom zabezpieczenia społeczeństwa przeciw grypie sezonowej utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie (ok. 3,16% społeczeństwa) i powinien być zwiększony.
4. Zgodnie z przewidywaniami, odnotowano większą ilość zachorowań/kolonizacji wywołanych przez drobnoustroje wielolekooporne, na co wpływ ma brak możliwości zapewnienia prawidłowych warunków izolacji - brak izolatek na poszczególnych oddziałach szpitalnych oraz możliwości kohortacji pacjentów, a także mała ilość personelu i coraz więcej przypadków zachorowań/kolonizacji pacjentów tymi szczepami, starzenie się populacji, wzrastająca ilość placówek opieki długoterminowej, przepełnienie oddziałów szpitalnych oraz nadużywanie antybiotyków w leczeniu).
5. Nadal obserwuje się wzrost liczby dzieci i młodzieży w stosunku do których nie jest realizowany Programu Szczepień Ochronnych.